

VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA

MARIBOR

**DAVČNI IN RAČUNOVODSKI VIDIK
PREOBLIKOVANJA S. P. V D. O. O. TER
RAZLIKE V VRSTAH ZAPOSLOTITVE**

Kandidatka: Barbara Fijavž

Vrsta študija: študentka izrednega študija

Študijski program: Ekonomist – Računovodja

Mentor predavatelj: mag. Dejan Petkovič

Mentor v podjetju: Dunja Verbajs, davčna svetovalka

Lektor: Dunja Štiher, prof. slo. in geo.

Maribor, 2020

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisana Barbara Fijavž, sem avtorica diplomskega dela z naslovom Davčni in računovodski vidik preoblikovanja s. p. v d. o. o. ter razlike v vrstah zaposlitve, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Dejana Petkoviča.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predloženo delo izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia Maribor,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15 in 63/16 – ZKUASP); prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia Maribor skladno z njenimi pravili,
 - skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia Maribor objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, marec 2020

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvalila bi se vsem, ki so mi v času študija stali ob strani in me spodbujali ob pisanju diplomskega dela.

Posebna zahvala je namenjena mag. Dejanu Petkoviču, ki mi je svetoval in me usmerjal skozi diplomsko delo. Za mentorstvo v podjetju se zahvaljujem gospe Dunji Verbajs za naklonjenost in pomoč.

Zahvaljujem se podjetju oziroma kolektivu Škrinjar d. o. o., ker so verjeli vame, me bodrili in mi omogočili nemotene priprave na izpite ter izdelavo diplomskega dela.

Neizmerno sem hvaležna Vlasti, s katero sva skupaj obiskovali šolanje. Za vso njeno pomoč v času šolanja, podporo in za vse njene koristne nasvete. Hvala tudi Borisu, ker je vedno našel spodbudne besede.

Hvala staršem za podporo in vsa nedeljska kosila v času priprav na izpite.

Zahvaljujem se tudi mojemu partnerju za vso potrpežljivost, pomoč in podporo v času študija.

Zahvalila bi se tudi gospe Dunji Štiher za strokovno opravljeno lektoriranje.

Hvala.

POVZETEK

V diplomskem delu z naslovom Davčni in računovodski vidik preoblikovanja s. p. v d. o. o. ter razlike v vrstah zaposlitve bom najprej opredelila problem, namen in cilj diplomskega dela ter uporabljene raziskovalne metode.

Da lahko kot računovodja izpeljemo preoblikovanje iz s. p. v d. o. o., moramo sprva dobro poznati lastnosti, prednosti in slabosti tako podjetnika kot tudi družbe z omejeno odgovornostjo. Te osnovne in pomembne razlike nas bodo ob ključnih trenutkih usmerile k pravilni odločitvi.

Skozi diplomsko delo bralec pridobi pomembne podatke o tem, kako sploh začeti svojo poslovno pot, kaj vse potrebuje, kje poiskati pomoč in kaj vse urediti za pravilno delovanje. Spozna pomembne značilnosti s. p. in d. o. o., da se lažje odloči, katero obliko poslovanja si bo izbral ob odprtju podjetja. Obstoječemu podjetniku pa te koristne informacije pomagajo pri morebitnemu odločanju preoblikovanja v d. o. o.

Večji del diplomskega dela je namenjen davčnemu in računovodskemu vidiku preoblikovanja podjetnika v d. o. o., kjer primerjamo obdavčitve in koriščenje olajšav med tema dvema pravno organizacijskima oblikama. Zajete pa so tudi vse spremembe in novosti za leto 2020. V nadaljevanju je opredeljen tudi statusni vidik preoblikovanja, kjer dobimo pomembne informacije o različnih določilih in pravilnem ter časovnem poročanju.

Ob upoštevanju krovne teme diplomskega dela »Enakost in raznolikost na delovnem mestu« sem primerjala opravljanje dela kot podjetnik in kot zaposleni (družbenik) v d. o. o. Opisala sem razlike glede delovnega razmerja, prispevkov, koriščenje dopusta in bolniškega staleža, delovnega časa in enakost ter raznolikost na delovnem mestu.

Sama raziskava je temeljila na pridobivanju informacij podjetnikov o njihovem mnenju o preoblikovanju iz s. p. v d. o. o. Torej, zakaj so se odločili za to pravno organizacijsko obliko, ali menijo, da je poslovanje pri s. p. enostavnejše in manj kompleksno ter ali je proces preoblikovanja težek, dolgotrajen in drag.

Opravila sem tudi nekaj intervjujev s podjetniki, ki so se že preoblikovali v d. o. o. Spraševala sem jih o poteku preoblikovanja, ali je bilo temu potrebno nameniti veliko svojega časa in katera oblika je po njihovem mnenju boljša.

Ključne besede: samostojni podjetnik, d. o. o., preoblikovanje, davčni vidik, računovodski vidik.

ABSTRACT

The tax and accounting perspective of the conversion of a sole proprietorship into a private limited company and the differences between employment types

My thesis with the title *The tax and accounting perspective of the conversion of a sole proprietorship into a private limited company and the differences between employment types* is firstly aimed at the definition of the problem, aim and goal of my thesis, as well the applied research method.

In order to convert a sole proprietorship into a private limited company as an accountant we have to know at first the advantages and disadvantages of both, the sole proprietorship as well as the private limited company. These basic and important differences will lead us to the right decision in the most important moments.

My thesis provides readers with important data about how to start your own business career, what do you need, where to find support and what to do in order to do business correctly in compliance with all regulations and procedures. Moreover, important characteristics of the sole proprietorship as well as the private limited company are presented to make it more simple which form to choose when you start your business. The existing sole proprietorship is provided with this information which can help him when deciding about the conversion into the private limited company.

The major part of my thesis is aimed at the tax and accounting perspective of the conversion of a sole proprietorship into a private limited company where the taxation and tax relief are compared between these two forms of companies. Moreover, this part comprises all changes and novelties for 2020. Furthermore, the status perspective is defined with important information on different provisions as well as on correct and time report.

In respect to the main topic of my thesis “The equality and diversity at work places” I compared doing the job as an entrepreneur as well as an employee in a private limited company. I described the differences in connection with working relationship, contributions, taking holiday leave and sick leave, working time as well as the equality and diversity at work places.

The research was based on collecting the information from entrepreneurs about their opinion on the conversion of a sole proprietorship into a private limited company. We asked them why they decided for this organisational form, do they think the sole proprietorship is simpler and less complex, as well as if the conversion process is long, difficult and expensive.

I carried out some interviews with entrepreneurs who have already converted into a private limited company. I asked them about their opinion on the conversion course, if they used a lot of time and which form is better in their opinion.

Keywords: a sole proprietorship, a private limited company, conversion, tax perspective, accounting perspective, an interview with entrepreneurs.

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	10
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	10
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE	10
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE.....	11
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	12
2	SAMOSTOJNI PODJETNIK	13
2.1	OPREDELITEV	13
2.2	PREMOŽENJE, ODGOVORNOST.....	13
2.3	PRENEHANJE DELOVANJA	14
3	DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	14
3.1	OPREDELITEV	16
3.2	KAPITAL, ODGOVORNOST	16
3.3	PRENEHANJE DELOVANJA	17
4	DAVČNI IN RAČUNOVODSKI VIDIK PREOBLIKOVANJA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA V DRUŽBO Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	17
4.1	OBDAVČITEV PODJETNIKA	19
4.1.1	<i>Obdavčitev</i>	<i>19</i>
4.1.2	<i>Davčna osnova</i>	<i>20</i>
4.1.3	<i>Davčno obdobje.....</i>	<i>21</i>
4.1.4	<i>Splošna stopnja obdavčitve</i>	<i>21</i>
4.1.5	<i>Možnost uveljavljanja davčnih olajšav.....</i>	<i>22</i>
4.2	OBDAVČITEV DRUŽBE Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	24
4.2.1	<i>Obdavčitev</i>	<i>24</i>
4.2.2	<i>Davčna osnova</i>	<i>25</i>
4.2.3	<i>Davčna stopnja</i>	<i>26</i>
4.2.4	<i>Davčno obdobje.....</i>	<i>26</i>
4.2.5	<i>Možnost uveljavljanja davčnih olajšav.....</i>	<i>26</i>
4.3	STATUSNO PREOBLIKOVANJE PODJETNIKA V DRUŽBO Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	27
4.4	DAVČNI VIDIK PREOBLIKOVANJA PODJETNIKA V DRUŽBO Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	29
4.4.1	<i>Nevtralni davčni obračun</i>	<i>29</i>
4.4.2	<i>Davčni obračun in akontacija davka od dohodka pravnih oseb</i>	<i>31</i>

4.4.3	<i>Identifikacijska številka prevzemne družbe in DDV</i>	32
4.4.4	<i>Davek na promet nepremičnin in na promet motornih vozil</i>	33
4.5	RAČUNOVODSKI VIDIK PREOBLIKOVANJA PODJETNIKA V DRUŽBO Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO	33
4.5.1	<i>Računovodenje pri podjetniku</i>	33
4.5.2	<i>Razpolaganje z gotovino od dneva obračuna dalje</i>	34
4.5.3	<i>Računovodenje pri prevzemni družbi d. o. o.</i>	34
4.6	RAZLIKE OPRAVLJANJA DELA KOT PODJETNIK IN KOT ZAPOSLENI (DRUŽBENIK) V D. O. O.	37
4.6.1	<i>Delovno razmerje</i>	37
4.6.2	<i>Prispevki</i>	37
4.6.3	<i>Koriščenje dopusta in bolniški stalež</i>	40
4.6.4	<i>Določitve delovnega časa</i>	41
4.6.5	<i>Enakost in raznolikost na delovnem mestu</i>	42
5	ANKETA IN INTERVJU PODJETNIKOV	44
5.1	UVOD V ANKETO	44
5.2	ANALIZA ANKETE	45
5.3	INTERVJU S PODJETNIKI, KI SO SE ŽE PREOBLIKOVALI V D. O. O.	53
5.3.1	<i>Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Center okusov, Marsel Šmid s. p., v Center okusov, restavracija in kavarna d. o. o.</i>	53
5.3.2	<i>Intervju s podjetnico, ki se je preoblikovala iz Plesni klub Lara, Lara Ljubič s. p., v Plesni klub Lara, podjetje za animacijo in ples d. o. o.</i>	54
5.3.3	<i>Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Kolarič Janez s. p. – kleparstvo in ključavničarstvo, v podjetje GREGA-JK d. o. o.</i>	55
5.3.4	<i>Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Miran Jezovšek s. p., v podjetje Moto Mirči, servis in trgovina d. o. o.</i>	55
6	SKLEP	57
7	VIRI IN LITERATURA	59
8	PRILOGE	63

KAZALO SLIK

SLIKA 1:	SPLOŠNA OLAJŠAVA	22
SLIKA 2:	POSEBNE OLAJŠAVE ZA VZDRŽEVANE DRUŽINSKE ČLANE 2019	24
SLIKA 3:	PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST SAMOZAPOSLENIH – NOVEMBER 2019	38

SLIKA 4: PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST DRUŽBENIKOV – NOVEMBER 2019.....	40
SLIKA 5: POSLOVNI SUBJEKTI V RS, NA DAN 31. 12. 2019	44

KAZALO TABEL

TABELA 1: DOHODNINSKA LESTVICA ZA LETO 2019.....	20
TABELA 2: DOHODNINSKA LESTVICA ZA LETO 2020.....	21
TABELA 3: SPLOŠNA DAVČNA OLAJŠAVA V LETU 2020.....	23
TABELA 6: SPOL ANKETIRANIH.....	45
TABELA 7: STAROST ANKETIRANIH	45
TABELA 8: ČASOVNO DELOVANJE PODJETNIKA	45
TABELA 9: PODJETNIKOVA DEJAVNOST	46
TABELA 10: POVOD ZA ODPRTJE PRAVNOORGANIZACIJSKE OBLIKE – S. P.....	46
TABELA 11: RAZMIŠLJANJE O PREOBLIKOVANJU V D. O. O.....	47
TABELA 12: RAZLOGI ZA TAKOJŠNJE PREOBLIKOVANJE V D. O. O.	48
TABELA 13: PREOBLIKOVANJE OB OPRAVLJANJU DRUGAČNE DEJAVNOSTI.....	49
TABELA 14: POSTOPEK PREOBLIKOVANJA	49
TABELA 15: VPLIV PRETOKA GOTOVINE NA PRAVNOORGANIZACIJSKO OBLIKO S. P.....	49
TABELA 16: PREDNOSTI PRI S .P. V PRIMERJAVI Z D. O. O.	50
TABELA 17: SEZNANJENJE S POSTOPKOM PREOBLIKOVANJA V D. O. O.	51
TABELA 18: TEŽAVE OB PREOBLIKOVANJU.....	51
TABELA 19: ENOSTAVNEJŠE IN MANJ KOMPLEKSNO POSLOVANJE PRI S. P.	51
TABELA 20: ZAUPANJE POSLOVNIM PARTNERJEM	52
TABELA 21: RAVNOTEŽJE MED POKLICNIM IN ZASEBNIM ŽIVLJENJEM	52
TABELA 22: RAZLIKOVANJE MED POKLICNIM IN ZASEBNIM ŽIVLJENJEM KOT DIREKTOR D. O. O.	52

1 UVOD

1.1 *Opis področja in opredelitev problem*

Dandanes se mnogo ljudi po končanju šolanja sooča s težavami z zaposlitvijo, to jih pogosto privede do samostojne poti kot s. p. ali kot d. o. o.

Ker vemo, da je vsak začetek težak, se ogromno ljudi zaradi finančne stiske odloči za odprtje s. p.-ja, saj pri tej obliki ni potreben začetni ustanovitveni kapital v višini 7.500 EUR, tako kot pri d. o. o.

Za marsikaterega podjetnika to ni dobra odločitev, poslovnež jamči tudi s svojim imetjem. Ob začetku svoje poslovne poti (odvisno od dejavnosti, ki jo opravlja) mora le-ta ogromno vložiti v svoj obstoj (zaloge materiala, najemnina, nakup nepremičnine, reklame ...), s tem pa lahko hitro pride do prevelikega črpanja razpoložljivih sredstev in posledično do stečaja. Lahko se pojavi tudi situacija, na katero podjetnik nima vpliva (poškodba na delovnem mestu) in s tem posledično ogrožanje osebnega premoženja.

Iz prakse je razvidno tudi, da pravno organizacijska oblika d. o. o. žanje večji ugled med poslovnimi partnerji in lažje pridobi finančna sredstva od finančnih institucij. Tudi iz davčnega vidika se bolj splača imeti d. o. o., saj se pri s. p.-ju z višanjem dobička viša tudi davčna stopnja po dohodninski lestvici.

Marsikdo, ki bolje pozna zadeve, se z razširitvijo svoje dejavnosti in ob povečanju svojih prihodkov kasneje preoblikuje v d. o. o., vseeno pa menim, da je premalo takšnih preoblikovanj. S tem podjetnik zavaruje svoje osebno premoženje in posluje samo s premoženjem podjetja. Zakonodaja je podjetnikom olajšala preoblikovanje z vidika nevtralne davčne obravnave, kjer pod določenimi pogoji nimajo nobenih davčnih obveznosti.

Preoblikovanje prinese podjetniku veliko sprememb, in sicer v statusnem, davčnem in na računovodskem področju, katere teme se bom v samem diplomskem delu podrobneje dotaknila.

1.2 *Namen, cilji in osnovne trditve*

V diplomskem delu bom naredila raziskavo na temo preoblikovanja podjetnikov v d. o. o. Kljub olajšani zakonski podlagi menim, da še vseeno ni veliko preoblikovanj, zato bom v nadaljevanju raziskala, zakaj je temu tako. Za tem se lahko skriva več odgovorov. Marsikomu ugaja prosto razpolaganje sredstev med podjetjem in gospodinjstvom, kar pri kapitalski družbi

ni mogoče, marsikateremu preoblikovanje predstavlja težavo z urejanjem dokumentov, sam proces preoblikovanja in trenuten ustaljen način delovanja. Skozi raziskavo bom poskušala pridobiti mnenje različnih podjetnikov, zakaj jim ta pravno organizacijska oblika bolj ustreza kot pa d. o. o.

Ker je težko opredeliti, katera pravno organizacijska oblika je boljša oziroma bolj primerna, me je v raziskovalnem delu diplomskega dela predvsem zanimalo, zakaj se ogromno podjetnikov kljub dolgoletnemu delovanju še vedno ni preoblikovalo. Namreč, sama sem mnenja, da bi kasneje zagotovo izbrala d. o. o., saj ne bi želela ogroziti osebnega premoženja.

Skozi diplomsko delo so me spremljala štiri raziskovalna vprašanja:

1. Kakšen je davčni in računovodski vidik preoblikovanja samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo?
2. Ali se podjetniki odločajo za pravno organizacijsko obliko s. p. zaradi lažjega razpolaganja z gotovino med podjetjem in gospodinjstvom?
3. Ali je po mnenju anketiranih podjetnikov poslovanje pri s. p. enostavnejše?
4. Ali bi se podjetniki preoblikovali v d. o. o. in kakšno je njihovo mnenje o preoblikovanju?

Z raziskovanjem sem želela dokazati naslednje trditve oziroma hipoteze:

1. H1 – Podjetniki se odločajo za pravno organizacijsko obliko s. p. zaradi lažjega razpolaganja z gotovino.
2. H2 – Večina anketiranih meni, da je poslovanje pri s. p. enostavnejše in manj kompleksno.
3. H3 – Večina samostojnih podjetnikov predvideva, da je postopek preoblikovanja s. p. v d. o. o. težak, dolgotrajen in drag.

1.3 Predpostavke in omejitve

Na temo preoblikovanja sem pričakovala veliko več novejših literature, ampak sem kljub temu pridobila ključne informacije potrebne za poznavanje preoblikovanja.

Ker sem želela pridobiti večji vzorec odgovorov na moja zastavljena vprašanja, sem sestavila anketo preko portala 1KA in jo poslala podjetnikom po Sloveniji. Opravila sem tudi nekaj

intervjujev s podjetniki, ki sedaj že delujejo kot d. o. o., kjer me je zanimalo njihovo mnenje o izvedenem preoblikovanju.

Omejitve pri anketi in intervjuju so bile predvsem pripravljenost sodelovanja podjetnikov in pridobivanja poštenih ter celovitih odgovorov.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

V diplomskem delu sem uporabila za raziskovalno metodo anonimno anketo pripravljeno preko portala 1KA in intervju podjetnikov, ki so se že preoblikovali v d. o. o. Podatke za posredovanje ankete sem pridobila na spletni strani: <https://poisci.me/imenik-podjetij/>, na pomoč pa mi je priskočila tudi gospa iz Območno Obrtno-Podjetniške zbornice Slovenske Konjice, ki je posredovala spletno povezavo do ankete njihovim članom. Intervju z že preoblikovanimi podjetniki pa sem opravila preko telefonskega pogovora, s pomočjo elektronske pošte in osebnega srečanja, odvisno od želja posameznika.

2 SAMOSTOJNI PODJETNIK

2.1 *Opredelitev*

Samostojni podjetnik je fizična oseba, ki mora delovati v skladu z določbami po 71. členu Zakona o gospodarskih družbah (v nadaljevanju ZGD-1), kjer so zapisane informacije o dejavnosti, sedežu, podružnici, firmi, prokuri in poslovni skrivnosti (Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/, 2019).

Njegova firma je sestavljena iz označbe dejavnosti, imena, priimka in oznake s. p (Cepec & Kovač, 2018).

Podjetnik lahko začne delovati takoj, ko se vpiše v Poslovni register Slovenije, znotraj katerega upravlja postopke Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019)

Po prejemu sklepa o opravljeni registraciji podjetnik odpre poslovni transakcijski račun, si izdela stampiljko, posreduje FURSU informacije o enostavnem ali dvostavnem vodenju poslovnih knjig in kdo bo opravljal vodenje poslovnih knjig. Urediti si mora tudi razne pravilnike, interne akte in sklepe (Robnik, 2008).

Razlikujemo mali s. p. in srednji ter veliki s. p. Mali s. p. ima povprečno število zaposlenih manjše od 50, njegovi prihodki od prodaje so manjši od 8 mio EUR, aktiva pa ne sme presegati 4 mio EUR ob koncu leta. Pri srednjem in velikem s. p. je povprečno število zaposlenih nad 50, čisti prihodki od prodaje so večji od 8 mio EUR in tudi vrednost aktive ob koncu leta je večja od 4 mio EUR (Kolenc, 2019).

2.2 *Premoženje, odgovornost*

Podjetnik za svojo ustanovitev ne potrebuje denarnega vložka kot velja za kapitalsko družbo. Najprej podjetnik za poplačilo upnikom odgovarja s premoženjem iz poslovanja, nato pa tudi s svojim lastnim premoženjem. Razmejitev med poslovnim in privatnim življenjem je le navidezna (Bratina, Jovanovič, Podgorelec, & Primec, 2008).

Podjetnik je lahko kljub svoji dejavnosti tudi družbenik v kapitalski družbi, to pa ne velja za osebno družbo. Lahko si uredi podjetniške pogodbe, kot na primer: o vodenju poslov, o obvladovanju ... (Kukec, 2005).

Da se izvaja ustrezen nadzor nad poslovanjem, mora podjetnik voditi poslovne knjige, pri čemer mora delovati v skladu s pravili ZGD-1 in Slovenski računovodski standardi. Poslovne knjige se lahko vodijo po sistemu enostavnega in dvostavnega knjigovodstva. Omejitve se kažejo pri enostavnem knjigovodstvu, kjer ne sme biti povprečno število zaposlenih na leto večje od tri, letni prihodki morajo biti nižji od 50.000 EUR in povprečna vrednost aktive ne sme presegati 25.000 EUR (Cepec & Kovač, 2018).

Če podjetnik spreminja podatke, ki jih je na začetku navedel pri vpisu, mora ponovno v roku 15 dni to sporočiti na AJPes. Ob smrti podjetnika ali izgubi poslovne sposobnosti podjetnika po 7. odstavku 72. člena ZGD-1 prokura ne preneha, če je le-ta imenoval naslednika. Slednji lahko takoj po podjetnikovi smrti opravlja pravne dejavnosti, kar pa je potrebno vpisati v Poslovni register Slovenije. Če zastopnik ne želi opravljati nadaljevanja dejavnosti, lahko to pooblastilo tudi prekliče (prav tam).

2.3 Prenehanje delovanja

Če želi samostojni podjetnik prostovoljno prenehati z opravljanjem dejavnosti, mora to po 75. členu ZGD-1 vsaj 15 dni pred prenehanjem sporočiti na AJPes ter vsaj 3 mesece prej na primeren način to tudi sporočiti upnikom (prav tam).

Podjetnik mora prijaviti izbris najmanj 3 dni pred želenim datumom zaprtja na Poslovni register Slovenije. Tudi ko podjetnik preneha delovati, kot oseba še vedno odgovarja za vse neporavnane obveznosti z vsem svojim premoženjem (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019)

Če premoženje podjetnika, kot tudi njegovo osebno, ne zadostujeta za poravnavo njegovih obveznosti, je priporočljivo, da zavezanec sam vloži predlog za začetek osebnega stečaja. Predlogo lahko vložijo tudi upniki, katerim se v sorazmernem deležu poplačajo dolgovi iz premoženja podjetnika. Pri tem lahko še vedno ostane terjatev do podjetnika (Cepec & Kovač, 2018).

Ob prenehanju delovanja se podjetnik odjavi iz obveznega socialnega zavarovanja, in sicer z obrazcem M-2 v roku 8 dni pred dnevom izbrisa. Poravnati mora obveznost do Finančne uprave RS, tako da v roku 60 dni po dnevu prenehanja vloži obračun akontacije dohodnine od dohodka iz opravljanja dejavnosti na dan prenehanja opravljanja dejavnosti. Če ima podjetnik zaposlene, jim mora vročiti odpoved delovnega razmerja 30 dni pred prenehanjem in jim izplačati vse

pripadajoče dohodke po Zakonu o delovnih razmerjih (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019)

3 DRUŽBA Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

3.1 Opredelitev

Družba z omejeno odgovornostjo je družba, katere osnovni kapital sestavljajo osnovni vložki družbenikov. Vrednost vložkov je lahko različna (471. člen ZGD-1).

Ko govorimo o družbi z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju d. o. o.), govorimo o kapitalski družbi, ki je sestavljena iz osnovnih vložkov enega ali več družbenikov – največ 50. Več kot 50 družbenikov pa ima lahko le v primeru, če to dovoli minister, pristojen za gospodarstvo (Cepec & Kovač, 2018).

Družba z več družbeniki prične delovati na podlagi sklenjene družbene pogodbe in z vpisom v sodni register. Pogodba je veljavna po overitvi notarja preko posebnega obrazca v fizični ali elektronski obliki. Enoosebno družbo pa je mogoče registrirati preko točke e-VEM (prav tam).

Enoosebno d. o. o. pa posameznik ustanovi z internim aktom o ustanovitvi, v katerem se ureja razmerje enega družbenika do družb. (prav tam).

3.2 Kapital, odgovornost

Ko govorimo o enoosebni d. o. o., mora družbenik zagotoviti kapital 7.500 EUR. S tem denarnim vložkom se ob ustanovitvi posameznik izogne osebni odgovornosti za dolgove, ki jih bo povzročil. To je tudi bistvena razlika v primerjavi s podjetnikom posameznikom (prav tam).

Pri upravljanju enoosebne družbe ima ena oseba več funkcij, npr. lastniško, upravljavsko in poslovodno funkcijo. Ta oseba mora vse odločitve vpisovati v knjigo sklepov, ki je lahko v klasični-fizični ali elektronski obliki. Sklepe, ki se vpisujejo v knjigo sklepov, mora predhodno potrditi notar, saj drugače nimajo pravega učinka. Če je prisotno več družbenikov, imajo ti določene pravice. Večinoma se te pravice delijo na premoženjske in upravljavske (prav tam).

Pri d. o. o. z več družbeniki pa vse pravice kot tudi obveznosti družbenikov vsebuje ZGD-1 in družbena pogodba. Tudi tukaj je minimalni vložek osnovnega kapitala 7.500 EUR in je sestavljen iz osnovnih vložkov družbenikov, ki ne smejo biti manjši od 50 EUR. Pogodba se lahko spreminja s tričetrtinsko večino glasov od vseh družbenikov. Vsaka sprememba v družbeni pogodbi je konstitutivna ob vpisu spremembe v sodni register. Vsak družbenik ima tako premoženjsko kot tudi upravljavsko pravico. Obseg pravic družbenika je odvisen od višine njegovega poslovnega deleža, ali če v pogodbi piše drugače (prav tam).

Obveznost družbenika je torej, da vplača osnovni kapital in ga nato tudi ohranja. S tem je zakonsko prepovedano izplačevanje iz premoženja družbe, saj morajo ohranjati osnovni kapital. Družbi je zakonsko dovoljeno izplačevanje dobička le v primeru bilančnega dobička ali zmanjšanja osnovnega kapitala, seveda ob upoštevanju pravic upnikov (Cepec & Kovač, 2018).

3.3 Prenehanje delovanja

Po 521. členu ZGD-1 družba preneha po pretečenem času, za katerega je ustanovljena, če se za to odloči tričetrtnska večina glasov vseh družbenikov, ugotovitev ob ničnosti družbe, ob stečaju, s sodno odločbo (nedoseganje ciljev družbe ali drugi utemeljeni razlogi), če nima družbenikov ali ima samo lastne deleže, če poslovodstvo ne deluje več kot 6 mesecev, z združitvijo s kakšno drugo družbo in če kapital ne ustreza zakonsko določenemu znesku (Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/, 2019).

Družba lahko preneha s poslovanjem po skrajšanem postopku, ki ga lastniki sprožijo sami s pomočjo notarja. Za takšen postopek se lahko odločijo, če nimajo poravnane obveznosti do podjetij in zaposlenih. Če vse te obveznosti niso poravnane, jih morajo poravnati lastniki družbe, kot njihovi pravni nasledniki (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019).

Ko se ugotovijo razlogi prenehanja družbe, se sprejme sklep o prenehanju in začetku likvidacije. Pri tem postopku se razdeli premoženje družbe in izbriše družbo iz sodnega registra. Vsi upniki morajo prijaviti svoje terjatve upravitelju, ki pripravlja predlog za razdelitev premoženja. Če upravitelj ugotovi, da premoženje družbe ne zadošča poplačilu upnikov, mora nemudoma ustaviti ta postopek in vložiti predlog za začetek stečajnega postopka (prav tam).

Stečajni postopek se prične z namenom poplačila dolgov upnikom. To se naredi tako, da se vso premoženje dolžnika unovči in se iz tega poplača terjatve upnikov. Načeloma je stečajni postopek za podjetje prenehanje poslovanja. Takšen postopek lahko predlaga poslovodstvo, upnik (zamuda plačil je večja od dveh mesecev), osebno odgovorni družbenik dolžnika in Jamstveni, preživitinski in invalidski sklad RS (prav tam).

O prisilni poravnavi pa govorimo takrat, kadar se dolžniku omogoči, da s finančnim prestrukturiranjem odpravi insolventnost. Na podlagi tega lahko nemoteno nadaljuje poslovanje, upnikom pa so zagotovljeni boljši pogoji plačil kot pri stečajnem postopku. Prestrukturiranje se izvede tako, da se z novimi stvarnimi ali denarnimi vložki poveča

podjetnikov kapital, ki je predmet terjatev upnika do dolžnika (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019)

4 DAVČNI IN RAČUNOVODSKI VIDIK PREOBLIKOVANJA SAMOSTOJNEGA PODJETNIKA V DRUŽBO Z OMEJENO ODGOVORNOSTJO

4.1 Obdavčitev podjetnika

4.1.1 Obdavčitev

Podjetnik je po Zakonu o dohodnini zavezan k plačevanju dohodnine. Dohodnina je prihodek države od fizičnih oseb. To so vsi dohodki iz dejavnosti, ki jih fizična oseba dobi v davčnem oziroma koledarskem letu (Zakon o dohodnini /ZDoh-2/, 2019).

Med dohodke se po 18. členu Zdoh-2 štejejo dohodki iz zaposlitve, iz dejavnosti, osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, iz oddajanja premoženja v najem, iz prenosa premoženjske pravice, dohodki iz kapitala in drugi dohodki (prav tam).

Dohodek iz zaposlitve razdelimo na dohodek, ki ga dobimo, če imamo sklenjeno delovno razmerje: na primer plača, jubilejne nagrade, regres, odpravnine, pokojnine ...), in na dohodek iz drugega pogodbenega razmerja (dohodek na podlagi podjemne pogodbe, dohodek študentov). Pri dohodku iz dejavnosti govorimo o dohodku, ki je dosežen z neodvisnim in s samostojnim opravljanjem dejavnosti ne glede na namen opravljanja dejavnosti. Dohodku iz naslova kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti prištevamo katastrski dohodek, tržne dohodke, od pridelave in razne subvencije državne pomoči. Kot je že iz naslova razvidno, je dohodek oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice dohodek najemnin, odstop pravice do uporabe, izkoriščanja avtorskih pravic in izumov. Obresti, dividende in dobiček iz kapitala pa spadajo pod dohodek iz kapitala. Vsi drugi dohodki pa vključujejo razne nagrade, darila, kadrovske štipendije ... (Čok, in drugi, 2018).

Fizične osebe zavezane k plačevanju dohodnine so ali rezidenti ali nerezidenti. Zavezanci, ki so zavezani k plačevanju vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji in izven nje (načelo svetovnega dohodka), so rezidenti. Nerezidenti pa plačujejo dohodnino od vseh dohodkov, ki imajo samo vir v Sloveniji (načelo svetovnega dohodka) (Čok, in drugi, 2018).

Do končnega zneska plačila dohodnine pridemo tako, da od vsote posameznih vrst dohodkov (iz zaposlitve, iz dejavnosti, iz osnovne kmetijske in gozdarske dejavnosti, iz prenosa premoženja in drugih dohodkov) odštejemo delojemalčeve prispevke za socialno varnost, priznane odhodke in razne olajšave. Na podlagi te dobljene davčne osnove pa dohodnino

odmerimo po dohodninski lestvici. Takšna obdavčitev dohodnine je sintetična. Kadar pa govorimo o cedularni obdavčitvi, pa se dohodnina izračuna kot dokončen davek dohodka iz kapitala, iz oddajanja premoženja v najem in dohodka iz dejavnosti, ki so izvzeti iz sintetične obdavčitve.

4.1.2 Davčna osnova

Podjetnik davčno osnovo z naslova dohodka iz dejavnosti ugotavlja z upoštevanjem:

- dejanskih prihodkov in odhodkov,
- dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

Če se podjetnik odloči, da se bo davčna osnova ugotavljala na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, bo davčna osnova dobiček. Takšno obdavčitev imenujemo sintetična, kjer nam razlika prihodkov in odhodkov pokaže, ali ima podjetnik v obračunskem letu dobiček ali izgubo. Kadar so bili podjetnikovi odhodki večji kot prihodki, nima dobička, kar pomeni, da ne bo plačal davka. V primeru, da pa so podjetnikovi prihodki večji kot odhodki, ima dobiček. V tem primeru pa bo plačal davek, izračunan z davčnimi stopnjami dohodninske lestvice (Zeus davki in računovodstvo d.o.o., 2019).

Podjetnik od te izračunane davčne osnove (dobička) plačuje akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti z uporabo veljavne dohodninske lestvice. Pri tem si lahko upošteva razne olajšave navedene v nadaljevanju (Finančni uprava Republike Slovenije, 2018).

Tabela 1: Dohodninska lestvica za leto 2019

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	48.000,00	4.625,65	+ 34 % nad 20.400,00
48.000,00	70.907,20	14.009,65	+ 39 % nad 48.000,00
70.907,20		22.943,46	+ 50 % nad 70.907,20

Vir:

(https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/dohodnina/letna_odmera_dohodnine/novica/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_8679/2019).

Tabela 2: Dohodninska lestvica za leto 2020

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
Nad	Do		
	8.500,00		16 %
8.500,00	25.000,00	1.360,00	+ 26 % nad 8.500,00
25.000,00	50.000,00	5.650,00	+ 33 % nad 25.000,00
50.000,00	72.000,00	13.900,00	+ 39 % nad 50.000,00
72.000,00		22.480,00	+ 50 % nad 72.000,00

Vir: (https://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanek=10785/Dohodninska_lestvica_2020_-_Spremembe_Zakona_o_dohodnini_-_ZDoh-2V_v_letu_2020_2019).

Davčno osnovo pa lahko ugotavljamo tudi z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. Cedularno obdavčitev je smiselno izbrati takrat, kadar letni prihodki zavezanca ne presegajo 50.000 EUR oziroma ob posameznimi kriterijih pod 100.000 EUR. V tem primeru upoštevamo 80 % normiranih odhodkov, preostalih 20 % pa je obdavčenih z dokončno 20-odstotno stopnjo (Čok, in drugi, 2018).

Pri cedularni obdavčitvi je bistveno lažje, saj ne potrebujemo evidence stroškov. Za razliko od sintetične obdavčitve, lahko v tem primeru pridemo do davčne osnove z uporabo enostavnega knjigovodstva. Poleg evidence izdanih faktur moramo voditi tudi evidenco osnovnih sredstev.

4.1.3 Davčno obdobje

Dohodnina podjetnika se obračunava v davčnem letu, ki je enako koledarskemu. Pri tem moramo upoštevati, da je davek obračunan v tistem letu, v katerem je tudi prejet. Med prejet dohodek se pa šteje, ko je izplačan fizični osebi ali ji je na razpolago v kakšni drugi obliki ne glede na obliko (Pušnik, 2011).

4.1.4 Splošna stopnja obdavčitve

Odmera dohodnine poteka na osnovi podatkov davčnega organa in davčnega zavezanca – rezidenta. Davčni organ na podlagi pridobljenih podatkov sestavi informativni davčni izračun dohodnine, ki predstavlja davčno napoved rezidenta. Če informativni izračun davčnega organa odstopa in je znesek od odmerjene dohodnine večji, se plača razlika doplačila. V nasprotnem primeru se zavezancu vrne preplačilo dohodnine (prav tam).

Ob morebitni ugotovitvi nepravilnosti mora zavezanec vložiti davčnemu organu ugovor v roku 15 dni, saj se drugače smatra, da se z napisanim strinja (Zakon o davčnem postopku / ZDavP-2/, 2019).

4.1.5 Možnost uveljavljanja davčnih olajšav

Podjetnik mora najkasneje do 31. marca tekočega leta davčnemu organu predložiti obrazec davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka dejavnosti. Pri tem lahko uveljavlja razne olajšave po ZDoh-2 (Zakon o dohodnini /ZDoh-2/, 2019):

- za vlaganje v raziskave in razvoj,
- za zaposlovanje,
- za zaposlovanje invalidov,
- za zavezanca invalida,
- za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- za donacije,
- za investiranje.

Podjetniki pa lahko upoštevajo splošno olajšavo, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane, in sicer za leto 2019 – sledeče:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2019:

Če znaša skupni dohodek v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih
Nad	Do	
	11.166,37	6.519,82
11.166,37	13.316,83	$3.302,70 + (19.922,15 - 1,49601 \times \text{skupni dohodek})$
13.316,83		3.302,70

Slika 1: Splošna olajšava

Vir:

(https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/dohodnina/letna_odmera_dohodnine/novica/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_8679/2019).

Splošna olajšava pripada vsakemu rezidentu, če drugi rezident za njega ne uveljavlja posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana. Kot lahko razberemo iz zgornje slike, je višina olajšave pogojena z višino skupnega dohodka zavezanca.

Leto 2020 nam prinaša spremembe iz naslova višine skupne splošne olajšave za zavezance za dohodnino, in sicer iz 3.302,70 EUR na 3.500,00 EUR.

Tabela 3: Splošna davčna olajšava v letu 2020

V primeru skupnega letnega obdavčljivega dohodka (v EUR)		– znaša splošna olajšava (v EUR)
Nad	Do	
	7.777,98	7.777,98
7.777,98	13.316,80	18.700,38 – 1,40427 x dohodek
13.316,80		3.500,00

Vir: (tabela pridobljena iz sestavka podjetja Davčno svetovanje Verbajs d. o. o.).

»Za uveljavljanja in priznavanje posebne olajšave za vzdrževane družinske člane (polnoletni in nezaposleni otrok, starši oziroma posvojitelji) je pomembna sprememba v tem, da mora imeti tak odrasel otrok prijavljeno isto stalno prebivališče kot davčni zavezanec, ki ga uveljavlja za vzdrževanega družinskega člana. To ne velja za otroke do 18. leta starosti.« (Verbajs, 2019).

Rezident je upravičen do osebne olajšave pri 100-odstotni telesni okvari in posledično do tuje pomoči. V tem primeru si lahko zniža osnovo za 17.658,84 EUR.

Zavezancem, ki vzdržujejo družinske člane, se priznajo naslednje posebne olajšave za leto 2019.

- **za vzdrževane otroke**

	Letna olajšava v eurih	Mesečna olajšava v eurih
Za prvega vzdrževanega otroka	2.436,92	203,08
Za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	8.830,00	735,83
Za drugega vzdrževanega otroka	2.649,24	220,77
Za tretjega vzdrževanega otroka	4.418,54	368,21
Za četrtega vzdrževanega otroka	6.187,85	515,65
Za petega vzdrževanega otroka	7.957,14	663,09

Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.769,30 eura (mesečno za 147,44 eura) glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka.

- **za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana**

Letna olajšava v eurih	Mesečna olajšava v eurih
2.436,92	203,08

Slika 2: Posebne olajšave za vzdrževane družinske člane 2019

Vir:

(https://www.fu.gov.si/davki_in_druga_dajatve/podrocja/dohodnina/letna_odmera_dohodnine/novica/lestvica_za_odmero_dohodnine_in_olajsave_8679/2019).

Olajšava za prostovoljno dodatno in pokojninsko zavarovanje se prizna zavezancu, ki zase plačuje premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja. Olajšava je ob upoštevanju posameznih kriterijev priznana v višini 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ampak ne več kot 2.819,09 EUR (Čok, in drugi, 2018).

Po Zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju se mora podjetnik vključiti v sistem obveznega zavarovanja in vsak mesec plačevati prispevke za socialno varnost ter se prijaviti v register za davek na dodano vrednost. Podjetniki s svojim podjetjem nimajo sklenjenega delovnega razmerja, zaradi česar si ne izplačujejo plače, regresa za letni dopust, morebitnih bonitet (Robnik, 2008).

4.2 Obdavčitev družbe z omejeno odgovornostjo

4.2.1 Obdavčitev

Družba z omejeno odgovornostjo je po Zakonu o davku od dohodkov pravnih oseb (ZDDPO-2) obdavčena s plačevanjem davka od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju DDPO). Zavezanec za davek je pravna oseba domačega prava, ki ima vir od vseh dohodkov v Sloveniji ali izven nje. Pravimo mu davčni rezident, kjer se upošteva obdavčenost po načelu svetovnega

dohodka. Davčni nerezident je pa takrat, kadar je zavezanec pravna oseba tujega prva in ima vir davka od dohodka v Sloveniji (Čok, in drugi, 2018).

Rezident Republike Slovenije mora imeti sedež in kraj dejanskega posloводства v Sloveniji. Zavezancu, ki pa nima sedeža in kraja dejanskega poslovanja v Sloveniji, ima pa vir dohodka v Sloveniji, pa pravimo nerezident (Pušnik, 2011).

Enako kot pri dohodnini so tudi pri DDPO zavezanci (zavodi, društva, ustanove, verske skupnosti, politične stranke ...), ki so ustanovljeni za opravljanje nepridobitne dejavnosti, tega davka oproščeni (prav tam).

V diplomskem delu se bomo osredotočili na obdavčitve davčnega rezidenta.

4.2.2 Davčna osnova

Davčna osnova je znesek, od katerega se z veljavno davčno stopnjo določi višina obveznosti za davek. Pri tem moramo upoštevati računovodske predpise (Slovenske računovodske standarde – SRS 2016). Gre za dobiček, ki ga dobimo, če od davčno priznanih prihodkov (poslovnih, finančnih in drugih) odštejemo davčno priznane odhodke (poslovne, finančne in druge) in davčne olajšave. Rezultat pa ugotavljamo v izkazu poslovnega izida oziroma letnem poročilu (prav tam).

Davčno osnovo pa lahko ugotavljamo tudi na podlagi normiranih odhodkov, kjer se upoštevajo davčno priznani prihodki in normirani odhodki v višini 80 odstotkov od davčno priznanih prihodkov. Ta oblika obdavčitve se lahko uporablja, če prihodki zavezanca v koledarskem letu z upoštevanjem normiranih odhodkov ne presegajo 50.000 EUR, ali če prihodki ne presegajo 100.000 EUR in je bila pri tem zavezancu obvezno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas neprekinjeno najmanj 5 mesecev. Pri tem pa se davčni stroški, olajšave in davčne izgube ne priznavajo (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019).

Kadar je razmerje med davčnimi dohodki in davčno priznanimi odhodki negativno, to pomeni, da ima podjetnik davčno izgubo. Na podlagi tega si lahko zavezanec zmanjšuje davčno osnovo v naslednjem davčnem obdobju, in sicer največ 50 odstotkov davčne osnove tekočega davčnega obdobja. Davčno osnovo na podlagi davčne izgube ne moremo zmanjševati, če je v preteklem davčnem obdobju prišlo do spremembe lastniškega kapitala, kapitalskih deležev ali glasovalnih pravic za več kot 50 odstotkov, kjer zavezanec dve leti pred ali po spremembi ne opravlja dejavnosti in dve leti pred ali po spremembi lastništva bistveno spremeni dejavnost (Finančna uprava Republike Slovenije, 2019).

Davčno osnovo lahko znižamo z uveljavljanjem različnih olajšav, ampak ne več kot je naša davčna osnova. Uveljavljamo lahko olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj, investiranja v opremo in neopredmetena sredstva, za zaposlovanje, prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, donacije, za zaposlovanje in investiranje v določenih regijah (prav tam).

4.2.3 Davčna stopnja

Davčna stopnja za davek od dohodkov pravnih oseb je od 1. 1. 2017 spremenjena in znaša 19 odstotkov, stopnja davčnega odtegljaja, ki imajo vir dohodkov v Sloveniji, pa znaša 15 %. Posebna stopnja davka (0 odstotkov) pa velja pod določenimi pogoji za investicijske sklade, pokojninske sklade in zavarovalnice, ki izvajajo pokojninski načrt (prav tam).

Stopnja davka od dohodkov pravnih oseb se v letu 2020 ne spremeni in ostane enaka.

4.2.4 Davčno obdobje

Poleg davčne osnove moramo biti pozorni na časovno komponento obdavčitve. Namreč, prihodke in odhodke določamo na podlagi časa nastanka (Kovač, 2008).

Na podlagi 10. člena ZDDPO-2 lahko zavezanec izbere obdobje, različno od koledarskega leta, ki pa nikakor ne sme biti nad dvanajst mesecev. Spremembo je potrebno javiti davčnemu organu in biti k temu davčnemu obdobju zavezan najmanj 3 leta. Davčni obračun, ki je enak koledarskemu letu, oddamo najkasneje do 31. marca tekočega leta za preteklo leto, če se pa davčni obračun razlikuje od koledarskega, pa ga moramo oddati v roku treh mesecev po končanem obračunu (Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb /ZDDPO-2/, 2019).

Davek obračunavamo na podlagi samoobdavčitve v davčnem obračunu. Po zadnjem obračunu davka zavezanec plačuje sorazmerno akontacijo davka. Plačevanje davka je lahko mesečno ali trimesečno, obračun pa oddajamo preko sistema eDavki.

4.2.5 Možnost uveljavljanja davčnih olajšav

Kot sem že omenila, lahko zavezanec uveljavlja razne olajšave (Čok, in drugi, 2018):

- Olajšava za vlaganje v raziskave in razvoj, ki se priznajo v višini 100 odstotkov zneska vlaganja v raziskovalne-razvojne dejavnosti. Neizkoriščen del zaradi prenizke davčne osnove lahko zavezanec prenese in zmanjšuje davčno osnovo v naslednjih petih davčnih obdobjih.

- Olajšava za investiranje se priznava v višini 40 odstotkov od investiranega zneska za opremo in neopredmetena sredstva. Tudi tukaj se lahko neizkoriščena olajšava prenese v naslednjih 5 davčnih obdobjih.
- Olajšavo za zaposlovanje lahko koristi zavezanec, ki zaposluje invalide od 50 do 70 % izplačanih plač. Olajšava je namenjena tudi zavezancem, ki omogočajo praktično delo v strokovnem izobraževanju v višini 20 odstotkov mesečne plače preračunane na mesec. Če pa zavezanec na novo zaposluje, si lahko davčno osnovo zmanjša za 45 odstotkov (novo zaposlene osebe mlajše od 26 let in starejše od 55 let), seveda, pod določenimi pogoji zapisanimi v 55. b členu ZDDPO.
- Olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje lahko uveljavlja zavezanec delodajalec, ki delno ali v celoti plačuje premije v korist svojim delojemalcem. Le-ta je priznana v višini 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje pri določenemu zaposlenemu.
- Olajšavo namenjeno donacijam se lahko koristi v višini 0,3 odstotka od dohodka zavezanca. Dodatno zmanjšanje (0,02 %) pa se lahko prizna za znesek izplačil za kulturne namene in ne za izplačila prostovoljnemu društvu.

»V letu 2020 se bo plačeval davek tudi ob davčnih olajšavah. Če bo pravna oseba imela dobiček za davčne namene, potem se bodo vse davčne olajšave in davčne izgube iz preteklih davčnih obdobj priznale največ v višini 63 % davčne osnove. Podjetja, ki ustvarjajo dobiček tudi za davčne namene in so doslej znižale davčno osnovo na 0 zaradi visokih investicij v raziskave in razvoj, v opremo in neopredmetena osnovna sredstva ter zaradi zaposlovanja določenih kategorij zaposlenih (invalidov), kot tudi zaradi vlaganja v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje in vlaganja sredstev v donacije, bodo od leta 2020 naprej vedno plačala davek od dohodka pravnih oseb. Olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj ter v opremo in neopredmetena osnovna sredstva se lahko omejeno prenašajo v naslednjih 5 davčnih obdobj, ostale olajšave pa znižujejo davčno osnovo le v letu nastanka, kar pomeni dodatno omejevanje dejanske možnosti uporabe davčnih olajšav.« (Verbajs, 2019)

4.3 Statusno preoblikovanje podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo

Podjetnik se lahko preoblikuje na več načinov. Najpogosteje to naredi v d. o. o. zaradi tega, ker pri slednjem odgovarja samo z vloženim kapitalom in ne s celotnim premoženjem tako kot

podjetnik. Lahko se preoblikuje na že obstoječo družbo (govorimo o pripojitvi enega podjetja k drugemu) ali pa na novonastalo družbo (spojitev). V nadaljevanju se bomo osredotočili na preoblikovanje podjetnika na novo, sočasno ustanovljeno družbo.

Ko se podjetnik odloči, da se bo preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo, mora najmanj tri mesece pred preoblikovanjem o tem obvestiti vse upnike. Spremembo jim lahko sporoči preko pisma, objavi v svojih prostorih, uporabi sredstva javnega obveščanja ... Ker podjetnik ne more napovedati točnega datuma preoblikovanja podjetja, mora upnikom naknadno sporočiti dejanski datum prenehanja (Drobež Tomšič, 2015).

Ob preoblikovanju mora upoštevati 668. člen ZGD-1, kjer je navedeno, da mora podjetnik sprejeti sklep o preoblikovanju podjetja. V tem sklepu morajo biti navedeni vsi naslednji podatki: firma in sedež podjetnika, izjava o prenosu podjetja in vrednost podjetja (premoženje, pravice in obveznosti podjetja). K temu sklepu predložimo akt, kjer je opredeljen nastanek organizacije (način ustanovitve), opravljeno revizorjevo poročilo, če je bila višina stvarnih vložkov višja od 100.000 EUR in računovodske izkaze. Vse te predložene listine na dan prijave predložene registrskemu sodišču ne smejo biti starejše od treh mesecev.

Podjetnik se lahko odloči, da ne bo prenesel celotnega podjetja, zato mora biti premoženje, ki se prenaša, natančno opisano. Nekaj ga lahko obdrži v okviru svojega premoženja kot fizična oseba. V tem primeru ima zelo veliko vlogo vrednost podjetja. To je razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznosti do virov sredstev iz bilance stanja na obračunski dan prenosa (knjigovodska vrednost kapitala) (prav tam).

Vrednost podjetja lahko določimo po poštenu vrednosti. Poštena vrednost je po 476. členu ZGD-1 namenjena bolj ali manj registracijskemu sodišču, ki se na podlagi tega prepriča, ali je vrednost sredstev (ki so v nadenarni obliki) za povečanje osnovnega kapitala takšna, kot če bi hipotetično ta sredstva prodali na trgu in s tem denarjem vplačali osnovni kapital oziroma kupili identična osnovna sredstva (Bajuk Mušič, 2017).

Podjetnik pri preoblikovanju ne rabi celotnega podjetja zamenjati za osnovni vložek v podjetje, ampak mora zagotoviti le 7.500 EUR osnovnega kapitala, ostalo pa lahko prenesejo na postavko vezanih kapitalskih rezerv (Drobež Tomšič, 2015).

Podjetnik mora ob izbrisu svojega podjetja iz Poslovnega registra Slovenije urediti tudi odjavo iz obveznih socialnih zavarovanj (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019).

Torej podjetnik kot statusna oblika s poslovanjem preneha v trenutku, ko se novonastala kapitalska družba vpiše v sodni register. To se naredi na podlagi sklepa sodišča. Družba z dnem prenosa prevzame vsa podjetnikova sredstva in obveznosti do virov sredstev in vstopi v vsa pravna razmerja v zvezi z dobljenim podjetjem podjetnika, podjetnik pa postane družbenik. Družba tako postane univerzalni pravni naslednik, razen v primeru, če družba ne izpolni obveznosti, ki so nastale pred vpisom prenosa podjetja v register. Za te obveznosti namreč odgovarja podjetnik sam, z vsem svojim premoženjem (Carpe diem d.o.o., Kranj, 2019).

4.4 Davčni vidik preoblikovanja podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo

Ko podjetnik preneha z opravljanjem dejavnosti, se po 51. členu ZDoh-2 na to gleda kot odtujitev sredstev, razen denarnih. Izjema pri tem je, da se pri ugotavljanju davčne osnove za odtujitev ne upošteva prenosa nepremičnine in opreme iz podjetja v gospodinjstvo, če je bila ta prenesena v podjetje ob začetku opravljanja dejavnosti ali pa po začetku opravljanja dejavnosti. Ob slednjem je morala biti pridobljena ali zgrajena pred začetkom opravljanja dejavnosti. Iz 146. člena Zdoh-2 in iz pojasnila DURS (4212-30/2008) pa lahko podjetnik nepremičnine pridobljene pred 1. 1. 2005 prenese v svoje gospodinjstvo brez obdavčitve tako ob prenehanju opravljanja dejavnosti kot tudi pri preoblikovanju podjetnika, pod pogojem, da teh nepremičnin v okviru posebne davčne olajšave ne prenese na prevzemno družbo. Če le-te prenese v gospodinjstvo, mora praviloma ob morebitni nadaljnji prodaji od ugotovljene davčne osnove (razlika med prodajno in nabavno oziroma knjigovodsko vrednostjo na dan prenehanja) plačati davek od dobička iz kapitala (prav tam).

4.4.1 Nevtralni davčni obračun

Pod določenimi pogoji pa lahko podjetnik odtujitev oziroma nadaljnjo pridobitev sredstev in obveznosti zaradi preoblikovanja zahteva posebno davčno obravnavo za namene obdavčitve z davkom od dohodka iz dejavnosti (Drobež Tomšič, 2015).

Sam postopek preoblikovanja podjetnika na kapitalsko družbo je lahko popolnoma davčno nevtralen, če se izvede v skladu z določili ZGD-1 o statusnem preoblikovanju. To pomeni, da podjetnik s tem preoblikovanjem nima nikakršnih davčnih obveznosti. Nima obveznosti pri dohodnini, davku na dodano vrednost, davku na promet motornih vozil (Carpe diem d.o.o., Kranj, 2019).

Bistvo takšnega postopka je, da podjetnik prenese svojo dejavnost na drugo osebo in s tem spodbuja, ohranja nadaljnjo delovanje dejavnosti in omogoča nadaljnjo delo za zaposlene (prav tam).

Kadar govorimo o nevtralni davčni obravnavi, pomeni, da preoblikovanje podjetnika ne vpliva na dajatve iz dohodka dejavnosti, torej (Drobež Tomšič, 2015):

- niso obdavčene skrite rezerve (razlike med tržnimi in davčnimi vrednostmi);
- se ne poveča davčna osnova zaradi predčasne odtujitve opreme ali neopredmetenih sredstev;
- ob samem preoblikovanju lahko nova prevzemna družba prevzame neizkoriščene davčne olajšave namenjene vlaganju v opremo, raziskave in razvoj, za zaposlovanje, za donacije in neporabljene davčne izgube.

Izjema je obdavčitev podjetnika z normiranimi odhodki, kjer le-ta davčne olajšave, izgube ne more prenesti na novo prevzemno družbo (prav tam).

Davčno nevtralen prenos se izvede, če se poleg ZGD-1 upoštevajo tudi določeni pogoji v 4. odstavku (2. točka) 51. člena ZDoh-2. Izpolnjevati je potrebno naslednje pogoje (Drobež Tomšič, 2015):

- nova prevzemna pravna oseba je rezident;
- prevzemna oseba ovrednoti vsa prevzeta sredstva in obveznosti po davčnih vrednostih in jih amortizira enako, kot je to storil podjetnik (pojasnilo DURS 4212-16/2010);
- prevzame rezervacije in pogoje v zvezi s temi rezervacijami – pod katerimi je podjetnik deloval, skratka narediti vse, kot če do prenehanja opravljanja dejavnosti ne bi prišlo;
- kot fizična oseba se mora zavezati k temu, da bo svoj delež kot pravna oseba pridobljen s statusnim preoblikovanjem obdržal vsaj 36 mesecev.

Prihodki, ki se niso šteli za prihodke podjetnika, se ob neizpolnjevanju pogojev v času petih let po prenehanju opravljanja obdavčijo z ZDoh-2 tako kot drugi dohodki fizične osebe. Izjema je le, če je v tem času ali kasneje podjetnik preminil (prav tam).

Ob prenosu podjetnikovega podjetja mu pod določenimi pogoji ni treba plačati DDV-ja od opreme, nepremičnin in zalog od katerih je odbil vstopni DDV. To mora pa zagotovo storiti, če preneha z opravljanjem dejavnosti in prenos ni izveden (Drobež Tomšič, 2015).

Vsebinsko pomeni davčna nevtralnost odložitve obračuna in plačila do takrat, ko bo prevzemna družba premoženje (ki je bil del prenosa) odtujila. Pri odtujitvi pa je davčni učinek enak prenosni družbi (kot da do prenosa premoženja sploh ni prišlo) (Bajuk Mušič, 2018).

Podjetnik mora uveljavljanje posebne davčne obravnave sporočiti na FURS s posebnim obrazcem. To lahko stori po pretečenih 30 dneh od vpisa v register o preoblikovanju. Poleg posebnega obrazca mora predložiti tudi izjavo o tem, da izpolnjuje predpisane pogoje. Tako podjetnik, kot tudi odgovorna oseba prevzemne družbe, morata podpisati prigrasitev o izpolnjevanju pogojev za nevtralno davčno obravnavo na enotnem obrazcu. Na podlagi tega pa davčni organ prigrasijo posebno obravnavo in mu izda potrdilo (prav tam).

Če pa FURS nevtralni davčni obračun zavrne, ni nobena družba (prenosna in prevzemna) upravičena do zgoraj navedenih oprostitev. Torej mora prenosna družba v zadnji obračun vključiti vse skrite rezerve – zaradi česar mora razliko med pošteno in davčne vrednostjo obračunati ter plačati davek od dobička. Prevzemna družba pa ni upravičena do enake obravnave stroškov z oblikovanimi rezervacijami, do prevzema davčnih izgub podjetnika, do oprostitve dajatev v primerjavi z dobičkom ob ukititvi prisotnosti v kapitalu prenosne družbe in ob zamenjavi vrednostnih papirjev prenosne družbe (prav tam).

4.4.2 Davčni obračun in akontacija davka od dohodka pravnih oseb

Davčno obdobje se zaključi na dan obračuna, ki je podjetnikov bilančni presečni dan statusnega preoblikovanja. Skupaj z davčnim obračunom se oddata tudi sklep o prenosu podjetja in akt oziroma pogodba o ustanovitvi podjetja. Podjetnik nato obračuna akontacijo davka od dohodka iz dejavnosti, ki se izračuna na dan statusnega preoblikovanja podjetja. Naslednji dan pa je vključena že v davčnih obračunih pri prevzemni družbi. Prevzemna družba nato ob ustanovitvi izračuna akontacijo davka ob upoštevanju podatkov iz podjetnikovega zadnjega davčnega obračuna, obsega prenosa in uveljavljanja podjetnikovih ugodnosti. Nove izračune nato pošlje na FURS v roku 8 dni po vpisu v evidenco FURS-a. Izračun se odda na obrazcu davčnega obračuna davka od dohodka pravnih oseb, kjer se izpolnijo podatki le o velikosti davčne osnove, akontacije in njenih obrokov ne glede na izračunan dobiček ali izgubo (prav tam).

Če se zgodi, da podjetnikovo statusno preoblikovanje do konca koledarskega leta še ni vpisano v sodni register, mora podjetnik predložiti tudi davčni obračun na zadnji dan davčnega obdobja, ki sledi dnevu obračuna statusnega preoblikovanja, torej 31. december. Najkasneje pa lahko to

podjetnik naredi 30 dni po roku za oddajo rednega davčnega obračuna, torej do 30. aprila za preteklo leto (Drobež Tomšič, 2015).

Podjetnik mora v tem obračunu zajeti vse podatke o poslovnih dogodkih in njihovih učinkih od bilančnega presečnega dne do konca koledarskega leta, kljub temu da ti podatki že spadajo k novi prevzemni družbi. Namreč eden od pogojev pri preoblikovanju je, da pravni učinek dejanj nastopi, ko je ta sprememba zavedena v register. Ko do tega zares pride, se mora ta davčni obračun popraviti z upoštevanjem ZDavP-2, ga oddati v roku 30 dni od statusnega preoblikovanja in izvzeti podatke in učinke, ki spadajo k prevzemni družbi (prav tam).

Ob uveljavljanju posebne davčne obravnave je potrebno razkriti podatke o učinkih na davčno osnovo s strani podjetnika v prilogi 14a, podrobneje tabeli A in B (glej priloge). V Tabeli A razkrijemo podatke o skritih rezervah, skritih izgubah ob prenehanju opravljanja dejavnosti. Pomagamo si s Pravilnikom o transfernih cenah, s katerim določimo razlike med davčno vrednostjo in primerljivo tržno vrednostjo in njuno razliko. Pri Tabeli B vpišemo podatke o podjetnikovih učinkih na davčno osnovo zaradi uveljavljanja posebne davčne obravnave ob prenehanju. V Tabeli C pa vpišemo nominalno vrednost lastniškega deleža v pravni osebi, pridobljeni s statusnim preoblikovanjem (prav tam).

4.4.3 Identifikacijska številka prevzemne družbe in DDV

Ko podjetnik preneha z opravljanjem dejavnosti oziroma z vpisom v prenosa podjetja v register, mu s tem preneha veljati tudi identifikacija za DDV. Prevzemna družba mora pridobiti svojo novo identifikacijsko številko (ID) za DDV. Vsa sredstva, ki jih je prevzemna družba pridobila, mora uporabljati za namene, za katere ima pravico do odbitka DDV. V nasprotnem primeru pa mora obračunati DDV, kot nam to narekuje ZDDV-1 (prav tam).

V praksi se dogaja, da prevzemnik novonastalega podjetja ne more pravočasno pridobiti ID-števila za DDV. Če je le mogoče, moramo zagotoviti uresničitev tega pogoja, še preden se pojavi prenos. Drugače pa po napotku davčnega organa ravnamo tako, da na novoustanovljeni davčni zavezanec odda zahtevek za izdajo ID-števila za DDV takoj po vpisu v sodni in davčni register. Pred vpisom v sodni in davčni register pa poda izjavo, s katero zagotavlja o ID-številu. Po 51. členu ZDoh-2 se za izjavo šteje tudi priglasitev davčne obravnave (Zupančič, 2019).

Prevzemna družba ima pravico do odbitka DDV, ki ga je bil podjetnik dolžan plačati pri nabavah blaga oziroma storitev pod pogojem, da bo to blago oziroma storitev prevzemna družba tudi uporabila za namene svojih obdavčenih, oproščenih transakcij (Zupančič, 2019).

Čimbolj dosledni moramo biti pri prejetih fakturah, da od vpisa o preoblikovanju v register o tem obvestimo dobavitelje, da fakture izstavijo na novo prevzemno družbo. V nasprotnem primeru moramo fakturo zavriniti in zahtevati popravek (prav tam).

4.4.4 Davek na promet nepremičnin in na promet motornih vozil

Iz 10. člena Zakona o davku na promet nepremičnin je prenos nepremičnine v okviru materialnih statusnih preoblikovanj, ki jih ureja ZGD-1, plačilo davka opravičen. Če ima podjetnik ob statusnem preoblikovanju med sredstvi v lasti tudi motorna vozila, je prevzemnik davka na promet motornih vozil oproščen (Carpe diem d.o.o., Kranj, 2019).

4.5 Računovodski vidik preoblikovanja podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo

4.5.1 Računovodenje pri podjetniku

Ko se podjetnik preoblikuje v novo družbo z omejeno odgovornostjo, se ne zgodijo nobene posebne knjižbe v vrednosti pripoznanih sredstev in obveznosti. Vse se naredi tako, kot če bi podjetnik prodal vsa svoja sredstva po pošteni vrednosti, poplačal obveznosti, si razliko izplačal v denarju in ta denarna sredstva namenil za ustanovitev nove družbe z omejeno odgovornostjo. Za kapital bi vložil minimalni zahtevan znesek, razliko bi knjižil kot vplačani presežek kapitala in tako kupil sredstva, ki jih je uporabljal kot podjetnik ter nadaljeval s poslovanjem. Torej gre za poslovni dogodek, ki ne pomeni nobenih posebnih sprememb knjiženja v vrednosti pripoznanih sredstev in obveznosti (Bajuk Mušič, 2017).

Kot sem že omenila, je podjetnik ob preoblikovanju podjetja v d. o. o. po ZGD-1 na dan obračuna statusnega preoblikovanja podjetnika dolžan sestaviti računovodske izkaze. Pri tem je smiselno uporabljati pravila za sestavo zaključnih poročil pri prevzetih in prenosnih družb ter vrednotenje po združitvah in delitvah ter Pojasnilo k SRS 22 – Vodenje poslovnih knjig pri združitvah in delitvah. Podjetnik posluje še vse tja do vpisa preoblikovanja v register, vendar se vsa dejanja, ki se opravijo po dnevu obračuna, štejejo kot dejanja nove prevzemne družbe (Drobež Tomšič, 2015).

Računovodja mora biti pri preoblikovanju pozoren na obračunski datum, na podlagi katerega pravilno vključi podatke v poslovne knjige in od tega dne pravilno šteje roke za oddajo davčnih obračunov. Prenosna družba mora na obračunski datum sestaviti izkaze tako, kot jih ob koncu leta. To je datum, od katerega so dejanja opravljena v imenu in za račun prenosne družbe. Od

tega datuma pa vse tja do vpisa v register prenosna družba še vedno vodi izkaze zase in za prevzemnika. Med tem ima prenosna družba še zmeraj svojo matično in davčno številko. Ko se naredi vpis v sodni register, prenosna družba odda vso dokumentacijo (od obračunskega datuma in do vpisa v sodni register) prevzemni družbi, ki jo je vodila za njen račun. Prevzemna družba vso pridobljeno dokumentacijo vnese v svoje poslovne knjige, ki jih običajno vodi po knjigovodski vrednosti sredstev in obveznosti do virov sredstev na obračunski datum (Bajuk Mušič, 2018).

Če se vpis statusnega preoblikovanja opravi do 31. marca tekočega leta z dnevom obračuna v preteklem letu, podjetniku ni potrebno sestaviti dodatnih računovodskih izkazov 31. decembra. Izjemoma bi jih moral sestaviti, če bi se preoblikovanje zgodilo z vpisom v register po 31. marcu tekočega leta. Na podlagi slednjega bi vse poslovne dogodke vnesel v računovodske izkaze do 31. decembra. Zaradi tega nova prevzemna družba v prvem poročilu v računovodske izkaze vključi trenutno in preteklo premoženje, poslovne dogodke ter naredi primerjavo med letoma. Nova prevzemna družba v taki situaciji podjetnikove računovodske izkaze po vpisu v register popravi. To naredi tako, da vse poslovne dogodke izključi iz obračuna od dneva obračuna. Zakon navaja, da mora prevzemna družba popravljen davčni obračun skupaj z računovodskimi izkazi oddati v 30 dneh od vpisa v register (Drobež Tomšič, 2015).

4.5.2 *Razpolaganje z gotovino od dneva obračuna dalje*

Kot že vemo, lahko fizična oseba prosto razpolaga z denarnimi sredstvi med podjetjem in gospodinjstvom. Prilive in odlive mora ustrezno knjigovodsko evidentirati. Tudi davčna zakonodaja dopušča odlivanje denarnih sredstev v gospodinjstvo in tega ne šteje kot odtujitev, saj podjetnik ne ustvari prihodkov (prav tam).

Ko pa pride do preoblikovanja podjetnika v d. o. o., le-ta od dneva obračuna naprej ne sme prosto razpolagati z gotovino med podjetjem in gospodinjstvom. Namreč, podjetnik po obračunu ne sme z dvigi zmanjševati podjetnikov kapital. Če se dvigi vendarle zgodijo, se v poslovnih knjigah prevzemne družbe prikažejo kot terjatev (oziroma posojilo) do fizične osebe (podjetnika) (prav tam).

4.5.3 *Računovodenje pri prevzemni družbi d. o. o.*

Če gledamo iz računovodskega vidika, mora nova prevzemna družba najprej v svoje poslovne knjige poknjižiti otvoritveno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev. Podlaga k temu

knjiženju so podatki iz sklepa oziroma pogodbe o prenosu in vseh pripadajočih prilog (Drobež Tomšič, 2015).

Ko računovodja pridobljeno dokumentacijo od prenosne družbe vnese v svoje poslovne knjige, mora preračunati promet vmesnega obdobja. To naredi tako, da v poslovne knjige prevzemnika vnese seštevke dohodkov in odhodkov glede na njihovo kategorijo. Morebitni medsebojni saldi med prenosno in prevzemno družbo na obračunski datum se ob vključitvi izločijo. Izločijo se tudi obračunani prihodki in odhodki v tem vmesnem obdobju na podlagi medsebojnega poslovanja (Bajuk Mušič, 2018).

Slovenski računovodski standardi (SRS) se od leta 2016 obravnavajo kot samostojni in se več ne sklicujejo na Mednarodni standard računovodskega poročanja (MSRP), a je kljub temu razvidno, da povzemajo njihove rešitve.

V 6. točki Poslovne kombinacije (združitve) Okvira Slovenskih računovodskih standardov povzemajo rešitve MSRP 3 (Poslovne združitve), MSRP 10 (Konsolidirani računovodski izkazi) in MSRP 27 (Letni računovodski izkazi). V tej točki je zapisano, da se za poslovno kombinacijo navaja poslovni dogodek, v katerem prevzemnik pridobi možnost upravljanja druge organizacije. V tem primeru ima naložbena organizacija pravico do donosov (izhodišče njenega vpliva naložbe v organizacijo) in ima možnost vplivati nad te donose.

Slednja združitev določena po SRS-jih nima nobene neposredne povezave z združitvijo, ki jo določajo ZGD-1. Tudi sami nazivi poslovne združitve so se v letu 2016 spremenili v poslovne komunikacije (združitve). S to spremembo nakazujejo, da pojem združitve vsebinsko ne pomeni, da gre za enak poslovni dogodek v SRS in ZGD-1 (prav tam).

Na podlagi SRS je določeno, da prevzemnik vsako združitev obračuna po prevzemni metodi. Torej vsa prevzeta sredstva in obveznosti do sredstev meri po pošteni vrednosti na prevzemni dan. Vendar SRS opredeljujejo združitev kot nakup druge organizacije in ne kot statusno preoblikovanje. Gre namreč za posledico konsolidiranih računovodskih izkazov, ki izhajajo iz MSRP. Na podlagi MRS 27 (Ločeni računovodski izkazi) pa nam dopuščajo možnost, da lahko obvladujoča organizacija poleg konsolidiranih sestavlja tudi ločene računovodske izkaze. Ko govorimo o poročanju, se MSRP enačijo z ZGD-1 in s SRS (prav tam).

V 6. točki Okvira Slovenskih računovodskih standardov je zapisano, da lahko organizacija, ki spada pod mikro-družbo, obračunava poslovno komunikacijo po knjižni vrednosti, kot je navedeno: *»Razlika se obračuna enako kot pri prevzemni metodi, kar pomeni, da prevzemnik*

pripozna dobro ime na datum prevzema kot presežek (a) nad (b) (Slovenski računovodski standardi 2016, 2019):

a. skupek:

- prenesenega nadomestila za prevzeto organizacijo (podjem), običajno merjenega po pošteni vrednosti na datum prevzema;*
- zneska neobvladujočega deleža v prevzeti organizaciji (podjemu);*
- v poslovni komunikaciji, izvedeni v več stopnjah, poštene vrednosti prejšnjega prevzemnikovega deleža v lastniškem kapitalu prevzete organizacije (podjema) na datum prevzema;*

b. čisti znesek opredeljivih s prevzemom organizacije (podjema) pridobljenih sredstev in prevzetih obveznosti na datum prevzema.«.

Poleg Okvira Slovenskih računovodskih standardov enako določbo podaja ZGD-1 po točki 2 c MSRP 3, da se poslovne združitve organizacij pod skupnim upravljanjem, kjer poteka statusno preoblikovanje med obvladujočo družbo in drugimi družbami, ki sestavljajo skupino (kamor spadajo združitve, delitve in vrste statusnih preoblikovanj med družbami v skupini), ne merijo po prevzemni metodi, ampak po metodi knjigovodskih vrednostih. Prevzemnik torej razliko poročuna kot povečanje kapitalskih rezerv ali v nasprotnem primeru kot zmanjšanje prenesenega čistega dobička oziroma povečanje prenesene čiste izgube (Bajuk Mušič, 2018).

4.5.3.1 Skrite rezerve pri statusnem preoblikovanju

Skrite rezerve so razlika med pošteno in davčno vrednostjo sredstev ter obveznosti na datum obračuna. Knjigovodska vrednost je povsem odvisna od računovodskih usmeritev in vrednotenja z izbranim modelom (SRS, MSRP). Ob tem pa lahko nastajajo razlike med knjigovodsko vrednostjo, ki vstopa v poslovne knjige in davčno vrednostjo. Do teh razlik prihaja, ko davčna pravila vrednotenja sredstev in obveznosti vodijo do začasnih razlik, kot obdavčljive in odbitne razlike. To pa vpliva na ugotovitev davčno priznanih prihodkov in odhodkov ter na podlagi tega do ugotovljene davčne osnove. Skrite rezerve predstavljajo rezervo, ki bi bila razkrita in obdavčena ob prodaji sredstev in obveznosti, ki predstavljajo predmet prenosa opravljenega na trgu med družbama, ki nista povezani osebi. Skrite rezerve pa ne smemo enačiti z dobrim imenom po računovodskih standardih, saj jih ne poročamo v

davčnem obračunu in za njih ne oblikujemo odloženih davkov. Te rezerve se razkrijejo v prilogi davčnega obračuna (Bajuk Mušič, 2018).

4.6 Razlike opravljanja dela kot podjetnik in kot zaposleni (družbenik) v d. o. o.

4.6.1 Delovno razmerje

V skladu s 73. ZDR-1-Popravek-1 lahko oseba, ki je hkrati tudi lastnik družbe, uredi listino o zaposlenosti. Kot je navedeno v tem zakonu ... *»lahko v pogodbi o zaposlitvi stranki, ne glede na drugi odstavek 9. člena tega zakona, drugače uredita pravice, obveznosti in odgovornosti delovnega razmerja v zvezi (Zakon o delovnih razmerjih /ZDR-1/, 2019):*

- *s pogoji in z omejitvami delovnega razmerja za določen čas,*
- *z delovnim časom,*
- *z zagotavljanjem odmorov in počitkov,*
- *s plačilom za delo,*
- *z disciplinsko odgovornostjo,*
- *s prenehanjem pogodbe o zaposlitvi.«*

Podjetnik ob primerjavi z zaposlenim (družbenikom) v d. o. o. samostojno opravlja pridobitno dejavnost. Sam s seboj ne more sklepati pogodbe o zaposlitvi, njegovo plačo pa predstavlja dobiček s. p.-ja napovedan v davčnem obračunu.

4.6.2 Prispevki

4.6.2.1 Prispevki podjetnika

Podjetniki so samozaposlene fizične osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost. Zavezani so k plačevanju prispevkov določenih po predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. Prispevke plačujejo od zavarovalne osnove, ki se določi na podlagi dobička preteklega leta. Ob upoštevanju dobička se izvzamejo obračunani prispevki za socialno varnost in znižanje/povečanje davčne osnove (Finančni uprava Republike Slovenije, 2018).

Samozaposlene osebe se z eno prijavo vključijo v 4 obvezna socialna zavarovanja. Sem spadajo pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno ter zavarovanje za brezposelnost in

starševsko varstvo. Zavezanci morajo sami (oziroma v njihovem imenu pooblašcene osebe) vlagati prijave (M1 obrazec), odjave (M2 obrazec) in razne spremembe (M3 obrazec) preko portala SPOT. Prijavo, odjavo in spremembo je zavarovanec dolžan vložiti v roku 8 dni (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 2019).

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - NOVEMBER 2019					
Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR				60 % PP**	3,5 PP***
				1.008,93	5.885,43
1.681,55		Prehodni davčni podračun	Referenca		
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%			156,38	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%			89,29	520,86
Skupaj prispevki za PIZ		SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	245,67	1.433,10
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%			64,17	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%			66,19	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%			5,35	31,19
Skupaj prispevki za ZZ		SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	135,71	791,58
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%			1,01	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%			1,01	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.		SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,02	11,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%			1,41	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%			0,61	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.		SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,02	11,77
Skupaj drugi prisp.				4,04	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ				385,42	2.248,23

Slika 3: Prispevki za socialno varnost samozaposlenih – november 2019

Vir:

(https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/osnove_za_placilo_ter_zneski_prispevkov_za_socialno_varnost/, 2019).

Najnižja osnova za samozaposlene osebe znaša v letu 2019 60 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec. Torej 60 % od 1.681,55 EUR = 1.008,93 EUR. Najvišja osnova za plačevanje prispevkov samozaposlenih oseb pa znaša 3,5-kratnik povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji preračunane na mesec (Finančna uprava Republike Slovenije, 2019).

V zgornji tabeli pa so razvidne tudi vrste in stopnje prispevkov, ki jih plačujejo samozaposlene osebe. Rok za predložitev mesečnega obračuna prispevkov za socialno varnost je najpozneje 15. dan v mesecu za pretekli mesec, plačilo pa mora izvesti najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec (Finančni uprava Republike Slovenije, 2018).

Ob začetku poslovanja so samozaposlene osebe ob registraciji v poslovni register oproščene plačevanja prispevka zavarovanja in prispevka delodajalca za ZPIZ. Prvo leto poslovanja so oproščene 50 %, drugo pa 30 % zneska prispevkov. To lahko upošteva tisti podjetnik, ki ni še nikoli opravljal samostojne dejavnosti oziroma še ni bil nikoli vpisan v poslovni register (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 2019).

4.6.2.2 Prispevki zaposlenega (družbenik) v d. o. o.

Zaposleni (družbenik) v d. o. o. je obvezno zavarovan iz naslova lastništva družbe od dneva vpisa v sodni register kot ustanovitelj ali poslovodna oseba. Družbeniki so dolžni vložiti prijavo v obvezno zavarovanje sami zase. Obvezno je zavarovan vse do dneva izbrisa iz sodnega registra (Plačevanje prispevkov za socialno varnost za zavarovance-družbenike, 2018).

Družbeniki so z eno prijavo vključeni v tri obvezna socialna zavarovanja. Govorimo o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zdravstvenem zavarovanju ter zavarovanju za starševsko varstvo. V primerjavi z samozaposlenimi osebami ni nobenih sprememb glede oddajanja prijav, odjav, sprememb zavarovanj in rokov oddajanja (prav tam).

Zavezanci morajo sami (oziroma v njihovem imenu pooblašcene osebe) vlagati prijave M1 obrazec), odjave (M2 obrazec) in razne spremembe (M3 obrazec) iz tega naslova v elektronski obliki preko portala SPOT (e-VEM). Prijavo, odjavo in spremembo je zavarovanec dolžan vložiti v roku 8 dni (Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 2019).

Zavezanec s pomočjo zavarovalne osnove (ki je predpisana) obračuna prispevke za socialno varnost in jih nato tudi plača. Koliko bo družbenik plačeval, je odvisno od doseženega dobička družbenika preteklega leta. Upoštevajo se vsi dohodki, ki jih poslovodna oseba dobi od družbe (Plačevanje prispevkov za socialno varnost za zavarovance-družbenike, 2018).

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - NOVEMBER 2019					
Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR		Prehodni davčni podračun	Referenca	85 % PP**	3,5 PP***
				1.429,32	5.885,43
1.681,55					
Prisp. zavarovanca za PIZ	15,50%			221,54	912,24
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%			126,49	520,86
Skupaj prispevki za PIZ		SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	348,03	1.433,10
Prisp. zavarovanca za ZZ	6,36%			90,90	374,31
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%			93,76	386,08
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%			7,58	31,19
Skupaj prispevki za ZZ		SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	192,24	791,58
Prisp. zavarovanca za starš. var.	0,10%			1,43	5,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%			1,43	5,89
Skupaj prispevki za starš. var.		SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,86	11,78
Prisp. zavarovanca za zaposl.	0,14%			2,00	8,24
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%			0,86	3,53
Skupaj prispevki za zaposl.		SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,86	11,77
Skupaj drugi prisp.				5,72	23,55
PRISPEVKI SKUPAJ				545,99	2.248,23

Slika 4: Prispevki za socialno varnost družbenikov – november 2019

Vir:

(https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/osnove_za_placilo_ter_zneski_prispevkov_za_socialno_varnost/, 2019).

Najnižja osnova za prispevke znaša v letu 2019 85% letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, v letu 2020 pa bo znašala 90 %. Torej za leto 2019 se gleda 85 % od 1.681,55 EUR = 1.429,32 EUR. Najvišja osnova za prispevke družbenika je (peti odstavek 145. člena ZPIZ-2) 3,5-kratnik letne povprečne vrednosti plače v Republiki Sloveniji, ki je razdeljena na mesec. Torej od osnove 1.681,55 EUR x 3,5 = 5.885,43 EUR (Finančna uprava Republike Slovenije, 2019).

4.6.3 Koriščenje dopusta in bolniški stalež

Iz Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1-Popravek-1) lahko beremo, da ima vsak delavec, ki sklone delovno razmerje, pravico do dopusta. Določeno je, da ima zaposleni na letni ravni ne glede na polni ali krajši obratovalni čas 4 tedne dopusta. Odvisen pa je od razporeditve delovnih dni v tednu na posameznega delavca. Do najmanj treh dodatnih dni so upravičeni starejši delavci, invalidi, delavci z najmanj 60-odstotno telesno okvaro in delavec, ki neguje otroka potrebnega dodatne pomoči. Do enega dodatnega dneva dopusta so opravičeni delavci za vsakega otroka do dopolnjenega 15. leta starosti. Letni dopust lahko delavec izrabljuje v več delih,

pri tem pa mora en del trajati najmanj dva tedna skupaj (Zakon o delovnih razmerjih /ZDR-1/, 2019).

Iz 3/137. člena Zakona o delovnih razmerjih mora delodajalec delavcu v času njegove bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, izplačati nadomestilo plače. Delavcu mora izplačati nadomestilo za posamezno odsotnost z dela do največ 30 delovnih dni, vendar ne sme presegati 120 delovnih dni v tem letu. Če je zaposleni iz dela odsoten dlje časa, pa obveznosti preidejo na zdravstveno zavarovanje (prav tam).

Zakoni, ki navajajo določbe glede dopustov, bolniškega staleža, veljajo za osebo, ki ima sklenjeno delovno razmerje. Ker samostojni podjetnik sam s seboj ne more imeti sklenjenega delovnega razmerja, mu dopust ne pripada. V nasprotju s podjetnikom pa ima pravico do dopusta zaposleni (družbenik) v d. o. o. Podjetniki so opravičeni do bolniške odsotnosti in nadomestila dohodka za začasno zadržanost od dela zaradi bolezni takrat, ko je bolezen prisotna več kot trideset delovnih dni. Takrat mu Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) krije prispevke in izplača nadomestilo na osnovi preteklega leta. Do dopolnitve 30 delovnih dni pa si morajo sami kljub bolniškemu staležu normalno plačevati prispevke.

Podjetniku pripada poravnava prispevkov za socialno varnost za čas odsotnosti iz dela, in sicer v primeru bolezni otroka. Uveljavlja lahko tudi pravico do nadomestila, ki je odvisna od starosti otrok. Če ima otroka starega do 7 let, mu ZZZS plača nadomestilo za največ 15 dni, za starejše do 18. leta starosti pa mu pripada nadomestilo za največ 7 dni bolniške. Izjemoma lahko osebni zdravnik podjetniku podaljša pravico za dlje časa (Zavod za zdravstveno zavarovanje, 2019).

4.6.4 Določitve delovnega časa

Po 143. členu Zakona o delovnih razmerjih velja, da polni delovni čas ne sme presegati 40 ur na teden in je praviloma razdeljen na pet dni v tednu, ne sme pa biti manj kot štiri dni v tednu. Za polni delovni čas se lahko določi tudi krajši delovni čas, vendar najmanj 36 ur tedensko z zakonskim predpisom oz. s kolektivno pogodbo. Skrajšani polni delovni čas traja od 36 ur na teden in pripada delavcem, ki opravljajo delovno mesto, za katerega je opredeljeno večje tveganje in zdravstvena okvara. Delavec je primoran zaradi razlogov v 1/144. členu ZDR-1-Popravek-1 opraviti nadurno delo na podlagi zahtev delodajalca. Delavec lahko v skladu z zakonom dela nadure največ 8 ur na teden, največ 20 ur na mesec in največ 170 ur na leto. Torej delovni dan lahko traja največ 10 ur. S pridobitvijo soglasja delavca pa lahko ta opravlja delo več kot je zakonsko določeno, vendar največ 230 ur na leto. Pogoji opravljanja dela in

delovnega časa se določijo s pogodbo o zaposlitvi v skladu z zakonom in s kolektivno pogodbo. Vendar pri neenakomerni in začasni razporeditvi polnega delovnega časa le-ta ne sme presegati 56 ur na teden in povprečni polni delovni čas se v tem primeru upošteva v obdobju, ki ne sme presegati 6 mesecev (e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike, 2019).

Tudi samostojni podjetnik odpre praviloma svojo dejavnost za polni delovni čas 40 ur na teden in se vključi v vsa obvezna socialna zavarovanja. Izjema je le podjetnik, ki že ima nekje drugje sklenjeno delovno razmerje za polovični delovni čas (20 ur tedensko), lahko odpre s. p. za 4 ure dnevno in na podlagi tega plačuje razliko do polnega zavarovanja. 20 ur prispevkov krije kot zaposlena oseba in 20 ur kot s. p. Če oseba ni obvezno zavarovana za polni ali polovični delovni čas iz naslova delovnega razmerja, zakonsko takšna oseba ne more odpreti s. p. za 4 ure dnevno, ampak celodnevne in mora plačevati polne prispevke (prav tam).

4.6.5 Enakost in raznolikost na delovnem mestu

Samozaposlene ne obravnavamo kot zaposlene delavce, saj svojo dejavnost na trgu opravljajo samostojno in nimajo sklenjene pogodbe o delovnem razmerju. Na trgu poslujejo s svojimi naročniki enakovredno in izvajajo dobičkonosno organizacijo. Podjetniki se za neodvisno poklicno pot odločijo, ker so v to zaradi nezaposlenosti prisiljeni ali pa zaradi podjetniške inspiracije.

Iz raziskave Gibanje za dostojno delo in socialno družbo (julij, avgust 2016) je kar ena četrтина anketiranih podjetnikov odprla svoj s. p. zaradi pritiskov s strani delodajalcev. Med anketiranimi se je kar 77 % anketiranih strinjalo, da jim kot s. p. pripada manj pravic kot redno zaposlenim (Kušar, 2019).

Namreč, zaposlenim zakonsko pripadajo pravice, kot so: redno plačilo, plačana bolniška, plačan dopust, regres, plačana malica, varovalke pred odpuščanjem, odpravnine ... Redno zaposlene delovna zakonodaja obravnava kot osebe, ki se preživljajo z delom in jih na podlagi tega ščiti. V primerjavi z delavci s. p.-je obravnavajo kot podjetnike, čeprav velikokrat skrbijo le sami zase oziroma za preživetje.

S strani delovnega mesta je med zaposlenim in s. p.-jem ogromna razlika. Družba namreč določeno delo razdeli na različna delovna mesta večjemu številu ljudi. Ti ljudje so za to delovno mesto usposobljeni, izučeni. Zaradi tega opravijo delo hitreje in natančneje. Samostojni podjetnik pa mora opravljati različna dela, tudi tista, za katera po navadi ni usposobljen. Podjetnik mora sprva pridobiti poslovne partnerje, spremljati mora novosti, aktualne vsebine in

se jim prilagajati (marketing), sam naročati materiale, izdelovati ponudbe, se izobraževati, sam izdelek ali storitev opraviti, napisati fakture, plačati prejete fakture, dokumentacijo predati računovodstvu ... Velikokrat se srečujejo tudi s plačilno nedisciplino in za vso zgoraj navedeno delo ne dobijo plačila.

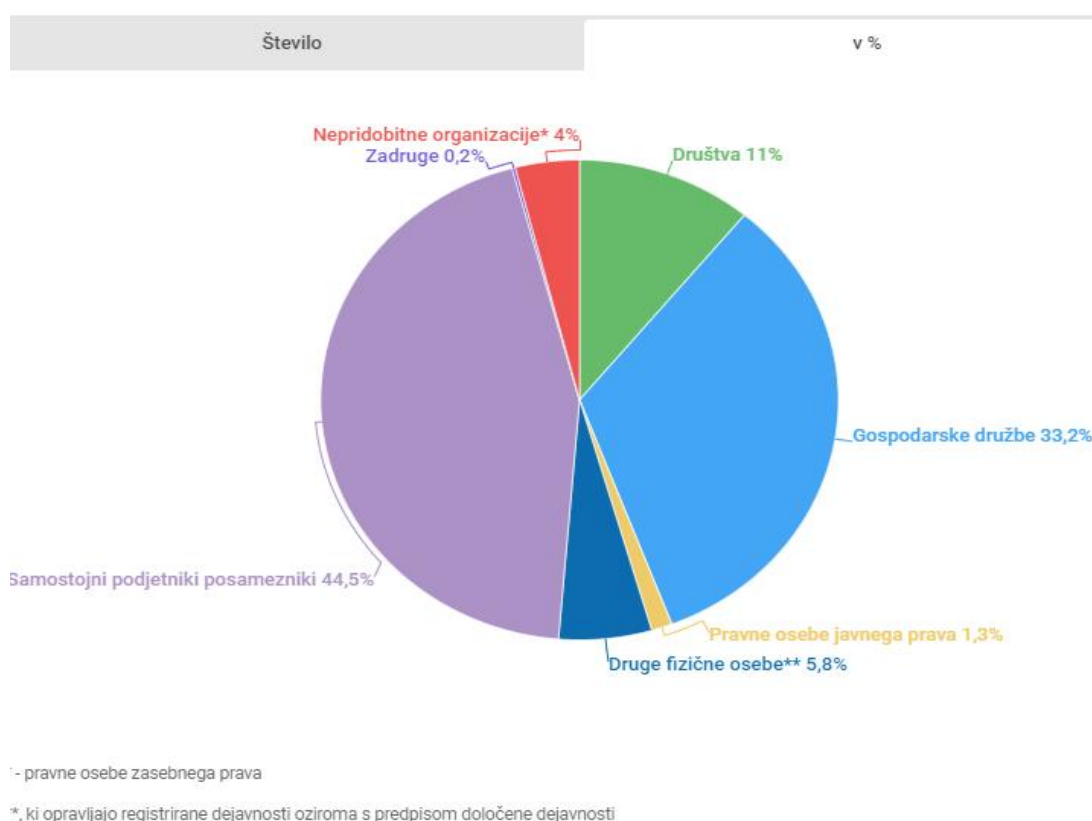
Družbenik pa se lahko zaposli v svoji družbi na podlagi delovnopravne pogodbe o zaposlitvi ali s civilnopravno pogodbo o poslovođenju. V tej pogodbi lahko poslovodne osebe ne glede na temeljno pravilo delovnega pravila drugače uredijo pravice, obveznosti in odgovornosti iz delovnega razmerja iz naslova: pogoji in omejitve delovnega razmerja za določen čas, delovni čas, odmori in počitki, plačilo za delo, disciplinska odgovornost in prenehanje pogodbe o zaposlitvi (73. člen ZDR-1-Popravek-1).

Tudi z vidika opravljanja dela na tem delovnem mestu podjetnika ali zaposlenega (družbenika) v d. o. o. še vedno prevladuje moška populacija. V raziskavi GEM 2018 je bilo ugotovljeno, da je v podjetništvu dvakrat več moških kot žensk. Res, da je stanje podjetnih žensk vedno večje, še vedno množično prevladujejo moški. Ženske se na svojo podjetniško pot podajo kasneje, za kar je verjetno razlog naraščaj in skrb za otroke. Se pa običajno podjetja, ki so jih ustanovile ženske, obdržijo dlje na trgu. Sklepali so, da se ženske res v manjšini odločajo za poslovno pot, a so pri tem veliko bolj preudarne in imajo zato večje možnosti za uspeh (Kušar, 2019)

5 ANKETA IN INTERVJU PODJETNIKOV

5.1 Uvod v anketo

Kot sem že omenila, se ogromno ljudi na začetku svoje poslovne poti odloči za odprtje s. p.-ja. Zato sem pripravila anketo, v kateri raziskujem, kaj jih je prepričalo za odprtje ravno te pravnoorganizacijske oblike, zakaj se podjetniki ne odločijo za preoblikovanje v katero drugo pravnoorganizacijsko obliko in kakšne so po njihovem mnenju pozitivne/negativne plati samostojnega podjetnika. Iz spodnje slike lahko razberemo, da pri nas na zadnji dan leta 2019 prevladujejo (44,5 %) samostojni podjetniki posamezniki.



Slika 5: Poslovni subjekti v RS, na dan 31. 12. 2019

Vir: (https://www.ajpes.si/Registri/Poslovni_register/Porocila).

Anketo sem opravila preko portala 1KA, katero sem posredovala samostojnim podjetnikom v Republiki Sloveniji preko elektronske pošte. Pogled na anketo je bil ogromen, vendar le 103 osebe so se jo odločile rešiti. Anketa je oblikovana na podlagi odprtega in zaprtega tipa vprašanj. S tem sem želela, da podjetniki sami razmislijo o podanem odgovoru in se ne odločujejo na podlagi nekih predlog. Kjer so bila podana vprašanja odprtega tipa, je veliko anketiranih preskočilo to vprašanje in nadaljevalo pri naslednjem. Vsekakor pa menim, da je

bil odziv na anketo dober in lahko na podlagi danih odgovorov potrdim ali ovržem določene hipoteze.

5.2 Analiza ankete

Tabela 4: Spol anketiranih

1. Katerega spola ste?		
Odgovori	f	%
1. Moški	64	62 %
2. Ženska	39	38 %
Skupaj	103	100 %

Na mojo anketo so se odzvale 103 osebe, od tega jih je bilo kar 62 % moškega spola. Takšen razpon med spoloma je bil pričakovan, saj sem mnenja, da imamo v podjetništvu več oseb moškega spola kot pa ženskega.

Tabela 5: Starost anketiranih

2. Ali ste starejši od 50 let?		
Odgovori	f	%
1. Da	39	38 %
2. Ne	64	62 %
Skupaj	103	100 %

Med 103 anketiranimi je bilo kar 62 % podjetnikov mlajših od 50 let. Pri tem vprašanju sem pozornost namenila podatku, ali so anketirani podjetniki starejše generacije. Na podlagi tega bi v povezavi z nadaljnjimi odgovori lahko prišla do morebitnih ugotovitev, ali je želja po preoblikovanju v d. o. o. zaradi odhoda v pokoj in posledično prenosa podjetja na novi rod. Predvidevala sem tudi, da bodo mlajši anketirani podjetniki bolj navdušeni nad preoblikovanjem in jim preoblikovanje ne bi predstavljalo posebnih težav.

Tabela 6: Časovno delovanje podjetnika

3. Koliko časa delujete kot podjetnik?		
Odgovori	f	%
1. 0–5 let	17	17 %

2. 6–10 let	28	27 %
3. 11–20 let	27	26 %
4. nad 21 let	31	30 %
Skupaj	103	100 %

Med sodelujočimi podjetniki je bilo 17 % takšnih, ki so šele na začetku svoje poslovne poti in imajo svoje podjetje odprto do 5 let, od 6 do 10 let posluje 27 % anketiranih, od 11 do 20 let 26 %, nad 21 let pa kar 30 % vprašanih. Vidno je, da nam v večini odgovarjajo podjetniki, ki imajo za seboj že kar dolgo poslovno pot.

Tabela 7: Podjetnikova dejavnost

4. S čim se ukvarjate kot podjetnik?		
Odgovori	f	%
1. masaže	1	1 %
2. ...		
Skupaj	103	100 %

Četrto vprašanje je bilo odprtega tipa, kjer so podjetniki podali odgovor, s čim se ukvarjajo. Iz odgovorov razberemo, da smo anketirali širok razpon različno delujočih podjetnikov.

Med sodelujočimi so bili podjetniki, katerih dejavnosti so: masaže, plesna dejavnost, obdelava kovin, digitalni marketing, avtoprevoznništvo, svetovanje, kozmetična in pedikerska dejavnost, instalacije, proizvodnja električne energije, sanacije objektov, trgovina s tekstilom, umetnostno kovaštvo, gradbeništvo, računalništvo, psihoterapija, prodaja, pleskarstvo, računovodske storitve, fotografiranje, vulkanizerstvo, krovstvo, šport, mizarstvo, turizem, strojne inštalacije, ključavničarstvo, prezračevanje, ročna izdelava sveč, razrez in obdelava lesa, geodetske storitve, poročni butik, proizvodnja, avtomobilska branža, šivanje, urejanje okolja, slikopleskarstvo, keramičar, zavarovalništvo, kmetijska mehanizacija, gostinstvo, grafično oblikovanje dodatkov za računalniške igre, cvetličarstvo ...

Iz odgovorov je razvidno, da imajo podjetniki v večji meri storitvena podjetja. To vprašanje se navezuje na vprašanje št. 8, kjer me zanima, ali bi se preoblikovali ob opravljanju drugačne dejavnosti.

Tabela 8: Povod za odprtje pravnoorganizacijske oblike – s. p.

5. Zakaj ste se odločili za to pravnoorganizacijsko obliko? (za s. p. in ne d. o. o.)
--

Odgovori	f	%
1. Enostavnejše poslovanje	23	23 %
2. Ni bilo začetnega kapitala	18	18 %
3. Drugi dobljeni odgovori: manjši stroški, ne vem, imam tudi d. o. o. ...	16	17 %
4. Edina možnost	13	13 %
5. Samozaposlitev	12	12 %
6. Prosto razpolaganje z gotovino	9	9 %
7. Že imam stalno zaposlitev	5	5 %
8. Nasvet računovodje	3	3 %
Skupaj	99	100 %

Tudi to vprašanje je bilo odprtega tipa, saj sem želela, da podjetniki sami razmislijo, zakaj so se v resnici odločili za to pravnoorganizacijsko obliko. Na to vprašanje je odgovorilo 99 oseb. Odgovore sem pregledala in združila glede na podobnost. Kar 23 % anketiranih je bilo ob odprtju s. p. enotnih, in sicer da je poslovanje pri tej obliki bistveno lažje v primerjavi z d. o. o., 18 % anketiranih pri ustvarjanju svoje poslovne poti ni imelo začetnih sredstev, v znesku 7.500 EUR, 13 % anketiranih je navedlo, da je bila to njihova edina možnost, 12 % se je za to odločilo na podlagi samozaposlitve, 9 % anketiranih se je odločilo za to obliko zaradi prostega razpolaganja z gotovino med podjetjem in gospodinjstvom, 5 % se je za to odločilo, ker že imajo stalno zaposlitev, 3 % anketiranim je to priporočila računovodja, 17 % anketiranih pa je navedlo še druge odgovore, ki so bili v manjšini.

Tabela 9: Razmišljanje o preoblikovanju v d. o. o.

6. Ali ste kdaj razmišljali, da bi se preoblikovali v d. o. o.?		
Odgovori	f	%
1. Da	38	38 %
2. Ne	63	62 %
Skupaj	101	100 %

Odgovori na šesto anketno vprašanje so bili zame presenetljivi. Kar 62 % anketiranih ne razmišlja o preoblikovanju trenutnega s. p.-ja v katero drugo pravnoorganizacijsko obliko. Iz tega lahko sklepam, da večina anketiranih podjetnikov ne ustvarja višjega dobička od 8.021,34 EUR (oz. od leta 2020 8.500,00 EUR) in plačuje 16 %. Če bi ustvarjali višje dobičke od tega

zneska, bi zapadli v višji razred dohodninske lestvice in plačevali od 27 % dohodnine navzgor (oz. od leta 2020 dalje 26 %), kar je pa bistveno več kot pri d. o. o.

Tabela 10: Razlogi za takojšnje preoblikovanje v d. o. o.

7. Zaradi česar bi se nemudoma preoblikovali v d. o. o.?		
Odgovori	f	%
1. Ker pri d. o. o. ne odgovarjaš z osebnim premoženjem	18	23 %
2. Zaradi manjše obdavčitve	11	14 %
3. Ob povečanem obsegu dejavnosti	7	9 %
4. Zaradi boljših pogojev pri d. o. o.	5	7 %
5. Se ne bi preoblikovali	18	23 %
6. Razmišljamo o tem	6	8 %
7. Zaradi prenosa podjetja na naslednji rod	2	3 %
8. Ne vem	6	8 %
9. Drugi dobljeni odgovori (preglednost nad stroški, ne poznam prednosti pri d. o. o., če bi šel v tujino, manjši stroški vodenja podjetja)	4	5 %
Skupaj	77	100 %

Sedmo vprašanje ankete je bilo odprtega tipa, kjer so podjetniki podali odgovore, zakaj bi se nemudoma preoblikovali v d. o. o. Iz tabele razberemo, da se bi 23 % podjetnikov preoblikovalo v d. o. o. zaradi prevelike odgovornosti osebnega premoženja pri s. p. Enak odstotek anketiranih pa je podalo odgovor, da se ne bi preoblikovali. 14 % anketiranih se strinja, da je d. o. o. manj obdavčen, 9 % podjetnikov se bi preoblikovalo ob povečanemu obsegu poslovanja, 7 % zaradi boljših pogojev pri d. o. o., 8 % jih razmišlja, da bi se preoblikovali, 8 % anketiranih je podalo odgovor »ne vem«, ostalih 5 % pa so bili še drugi odgovori.

Tabela 11: Preoblikovanje ob opravljanju drugačne dejavnosti

8. Bi se za preoblikovanje odločili, če bi opravljali drugačno dejavnost, kot jo dejansko opravljate?		
Odgovori	f	%
1. Da	35	35 %
2. Ne	66	65 %
Skupaj	101	100 %

Na osmo vprašanje, ali bi se za preoblikovanje odločili ob opravljanju kakšne druge dejavnosti, je odgovorilo 101 vprašanih. Od celote je 35 % odgovorilo, da bi se preoblikovali, če bi opravljali kakšno drugo dejavnost, 65 % pa se jih kljub temu ne bi preoblikovalo.

Tabela 12: Postopek preoblikovanja

9. Ali predvidevate, da je postopek preoblikovanja podjetnika v d. o. o.		
Odgovori	f	%
1. težak, dolgotrajen, drag	51	51 %
2. lahek, hiter, cenovno dostopen	49	49 %
Skupaj	100	100 %

Pri devetem anketnem vprašanju so imeli podana dva možna odgovora, ki sta se razlikovala za 2 odstotni točki. 51 % anketiranih meni, da je postopek preoblikovanja podjetnika v d. o. o. težek, dolgotrajen in drag, medtem ko 49 % anketiranih meni, da je postopek lahek, hiter in cenovno dostopen. Kljub temu da skoraj polovica anketiranih meni, da je postopek preoblikovanja lahek, hiter in cenovno dostopen, se na podlagi preteklih vprašanj vseeno za preoblikovanje ne bi odločilo 62 %.

Tabela 13: Vpliv pretoka gotovine na pravnoorganizacijsko obliko s. p.

10. Ali vas je ta pravnoorganizacijska oblika (s. p.) prepričala zaradi lažjega pretoka gotovine med podjetjem in gospodinjstvom?		
Odgovori	f	%
1. Da	74	73 %
2. Ne	28	27 %
Skupaj	102	100 %

Kar 73 % vprašanih se je odločilo za pravnoorganizacijsko obliko (s. p.) zaradi lažjega pretoka

gotovine med podjetjem in gospodinjstvom. 27 odstotkov vprašanih pa se je za odprtje te pravnoorganizacijske oblike odločilo zaradi drugih razlogov. Iz tega lahko sklepamo, da podjetnike v večini bolj prepriča pretok gotovine med podjetjem in gospodinjstvom, kot pa da s to obliko odgovarjajo z vsem svojim premoženjem.

Tabela 14: Prednosti pri s .p. v primerjavi z d. o. o.

11. Katere prednosti še ima po vašem mnenju s. p. v primerjavi z d. o. o.?		
Odgovori	f	%
1. Prosto razpolaganje z gotovino	22	26 %
2. Ne vem	17	20 %
3. Enostavnejše poslovanje	16	19 %
4. Nima prednosti	9	11 %
5. Nižji stroški	7	8 %
6. Pri s. p. je dobiček moja plača	5	6 %
7. Enostavno knjigovodstvo	3	4 %
8. Hitro odpiranje in zapiranje s. p.-ja	2	2 %
9. Manj možnost zlorabe	2	2 %
10. Enoten TRR	1	1 %
11. Ni potreben kapital	1	1 %
Skupaj	85	100 %

Enajsto vprašanje je bilo odprtega tipa. Po mnenju večine anketiranih je izpostavljena prednost pri s. p. prosto razpolaganje z gotovino, kar je tudi pričakovano. Iz prejšnjega vprašanja je razvidno, da je bil to glavni razlog za odprtje te oblike. Pri tem odgovoru je bilo enotnih 26 % anketiranih. 20 odstotkov vprašanih ne ve, kakšne prednosti še ima poslovanje pri s. p., 19 % meni, da je prednost pri s. p. tudi enostavnejše poslovanje, 11 % jih trdi, da s. p. nima prednosti, 8 % vprašanih meni, da so pri s. p. nižji stroški, za 6 % vprašanih je prednost dobiček, ki predstavlja njihovo plačo, za 4 % je enostavno knjigovodstvo, za 2 % je hitro zapiranje in odpiranje s. p. ter manj možnosti zlorabe, 1 % anketiranih pa je izpostavilo prednost enotnega TRR-ja in nepotreben začetni kapital.

Tabela 15: Seznanjenje s postopkom preoblikovanja v d. o. o.

12. Ali ste mogoče seznanjeni s postopkom preoblikovanja podjetnika v d. o. o.?		
Odgovori	f	%
1. Da	34	34 %
2. Ne	67	66 %
Skupaj	101	100 %

Kar 66 % podjetnikov ni seznanjenih s postopkom preoblikovanja podjetnika v d. o. o., preostalih 34 % pa je seznanjenih.

Tabela 16: Težave ob preoblikovanju

13. Bi preoblikovanje podjetja za vas predstavljalo težavo?		
Odgovori	f	%
1. Da	10	10 %
2. Ne	41	41 %
3. Ne vem	49	49 %
Skupaj	100	100 %

Večina podjetnikov je neopredeljena in ne ve, ali bi preoblikovanje za njih predstavljalo težavo (49 %). Kar 41 % vprašanih trdi, da za njih preoblikovanje ne bi bila težava, desetim odstotkom pa bi preoblikovanje predstavljalo težavo.

Tabela 17: Enostavnejše in manj kompleksno poslovanje pri s. p.

14. Ali se vam zdi poslovanje kot podjetniku enostavnejše in manj kompleksno v primerjavi z d. o. o.?		
Odgovori	f	%
1. Da	83	85 %
2. Ne	15	15 %
Skupaj	98	100 %

Podjetniki menijo, da je poslovanje pri s. p. enostavnejše in manj kompleksno v primerjavi z d. o. o. S tem odgovorom se strinja kar 85 %, preostalih 15 % pa meni ravno nasprotno.

Tabela 18: Zaupanje poslovnim partnerjem

15. Katerim poslovnim partnerjem bolj zaupate?		
Odgovori	f	%
1. Moškim	48	53 %
2. Ženskam	42	47 %
Skupaj	90	100 %

53 % vprašanih podjetnikov je na zgornje vprašanje odgovorilo, da bolj zaupajo moškemu spolu. Odgovor se razlikuje le za 6 odstotnih točk, kar pomeni, da se zaupanje do podjetnih žensk izboljšuje.

Tabela 19: Ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem

16. Ali kot podjetnik najdete ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem?		
Odgovori	f	%
1. Da	40	40 %
2. Ne	22	22 %
3. Včasih	38	38 %
Skupaj	100	100 %

Odgovor anketiranih na vprašanje, ali kot podjetnik najdejo ravnotežje med poslovnim in zasebnim življenjem, je bil kar v 40 % z »da«, 38 % najde ravnotežje včasih, 22 % pa ne najde ravnotežja.

Tabela 20: Razlikovanje med poklicnim in zasebnim življenjem kot direktor d. o. o.

17. Menite, da bi kot direktor d. o. o. lažje razlikovali med poklicnim in zasebnim življenjem?		
Odgovori	f	%
1. Da	13	13 %
2. Ne	86	87 %
Skupaj	99	100 %

Med 99 anketiranimi 13 podjetnikov meni, da bi lažje razlikovali med poklicnim in zasebnim življenjem, če bi bili direktor d. o. o. Predvidevam, da se podjetniki zavedajo, da sama sprememba oblike poslovanja ne preloži dela na druge.

Ugotovitve

Podjetniki so se za s. p. odločili zaradi enostavnejšega poslovanja. K tej odločitvi je v veliki meri pripomogla misel o prostemu razpolaganju z gotovino. V večini se podjetniki ne želijo preoblikovati, zato lahko sklepam, da ne ustvarjajo velikih dobičkov. Pri vprašanjih, ki so se navezovala na temo preoblikovanja, sem dobila zelo neskladne odgovore. Iz njih lahko sklepam, da so podjetniki o preoblikovanju premalo seznanjeni.

5.3 Intervju s podjetniki, ki so se že preoblikovali v d. o. o.

Zanimalo me je tudi mnenje podjetnikov, ki so se že preoblikovali in že delujejo kot d. o. o. Sestavila sem intervju in stopila v kontakt s sedaj že delujočimi podjetniki v obliki d. o. o.

5.3.1 Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Center okusov, Marsel Šmid s. p., v Center okusov, restavracija in kavarna d. o. o.

1. S čim se ukvarja vaše podjetje?

Naše podjetje se ukvarja z gostinstvom. Imamo Burger restavracijo, Jurijevo kavarno in Dance dvorano.

2. Približno koliko časa ste delovali kot s. p. – preden ste se preoblikovali?

Kot samostojni podjetnik sem deloval 3 leta, preden sem se odločil za preoblikovanje v d. o. o.

3. Zakaj ste se preoblikovali?

Ko sem začel s poslovanjem, sem se sprva soočal s finančnimi težavami kot večina začetnikov. Poskrbeti sem moral za plače svojih delavcev in nekaj časa posloval z izgubo. Po približno dveh letih poslovanja so se začele stvari obračati na bolje in moje podjetje je začelo poslovati z dobičkom. Ker pa sem bil kot samostojni podjetnik obdavčen z dohodninsko lestvico, sem ob vedno večjemu dobičku plačeval več davka. To me je strašno jezilo, ker bolj kot se trudiš, več davka moraš plačevati. Ravno zaradi tega sem se odločil preoblikovati v d. o. o.

4. Ali se je bilo težko preoblikovati iz s. p. v d. o. o.?

Preoblikovanje zahteva ogromno birokracije in podjetniku vzame precej časa. Menim, da bi lahko ta postopek veliko bolj poenostavili.

5. Ste pri tem potrebovali pomoč? Kdo vam je pri tem najbolj pomagal?

Pri preoblikovanju mi je svetovala in pomagala računovodja.

6. Kaj pa sedaj, ko ste preoblikovani v d. o. o., katera oblika poslovanja vam je ljubša?

Pri meni je poslovanje kot s. p. potekalo popolnoma enako, kot sedaj, ko imam d. o. o. Tako da iz poslovnega vidika se ni nič spremenilo. Spremenilo se je le to, da lahko zaradi nižje obdavčitve pri d. o. o. sedaj plačujem manj davka od dobička. (Šmid, 2020).

5.3.2 Intervju s podjetnico, ki se je preoblikovala iz Plesni klub Lara, Lara Ljubič s. p., v Plesni klub Lara, podjetje za animacijo in ples d. o. o.

1. S čim se ukvarja vaše podjetje?

Moje podjetje se ukvarja s plesno dejavnostjo – storitve. Ob odprtju pa smo imeli tudi trgovinski del (Party Shop).

2. Približno koliko časa ste delovali kot s. p. – preden ste se preoblikovali?

Kot društvo 1 leto, 2 leti kot s. p. in počasi bo 2 leti, odkar smo d. o. o.

3. Zakaj ste se preoblikovali?

Predvsem zaradi boljšega pregleda nad izdanimi in prejetimi računi ter zaradi boljšega občutka, saj sva z možem kupila hišo in nisva upala tvegati "premoženja" za podjetje.

4. Ali se je bilo težko preoblikovati iz s. p. v d. o. o.?

Sploh ne. Veliko lažje, kot sem pričakovala.

5. Ste pri tem potrebovali pomoč? Kdo vam je pri tem najbolj pomagal?

Računovodkinja in ga. na VEM točki.

6. Kaj pa sedaj, ko ste preoblikovani v d. o. o., katera oblika poslovanja vam je ljubša?

Vsekakor ne obžalujem preoblikovanja v d. o. o.

7. Menite, da ste se prav odločili in zakaj?

Da, ker imam mesečno plačo, ki je moja, in je ne vlagam v podjetje, ampak vase in svojo družino.

8. Kaj se je pri vašem poslovanju spremenilo oziroma kaj je sedaj drugače kot prej?

Imam občutek, da sem enakovredna ostalim, ker imam pogodbo za nedoločen čas in me obravnavajo kot kreditno sposobno osebo. Kot lastnico s.p.-ja me ni nihče jemal resno. (Ljubič, 2020).

5.3.3 Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Kolarič Janez s. p. – kleparstvo in ključavničarstvo, v podjetje GREGA-JK d. o. o.

1. S čim se ukvarja vaše podjetje?

Ukvarjamo se z obdelovanjem različnih kovin (laserski izrez, upogibanje, prebijanje, varjenje, peskanje ...) in pa izdelovanjem kovinskih izdelkov in polizdelkov (po naročilu).

2. Približno koliko časa ste delovali kot s. p. – preden ste se preoblikovali?

28 let.

3. Zakaj ste se preoblikovali?

Preoblikovanje je bilo nujno, ker je moral samostojni podjetnik v pokoj in kot upokojenec ne more imeti odprtega s. p.-ja, v d. o. o. pa sedaj deluje kot prokurist.

4. Ali se je bilo težko preoblikovati iz s. p. v d. o. o.?

Nismo imeli nobenih težav.

5. Ste pri tem potrebovali pomoč? Kdo vam je pri tem najbolj pomagal?

Nismo sami urejali, vso zadevo nam je urejala odvetniška pisarna v Kopru.

6. Kaj pa sedaj, ko ste preoblikovani v d. o. o., katera oblika poslovanja vam je ljubša?

Vsekakor je d. o. o. boljše.

7. Menite, da ste se prav odločili in zakaj?

Odločitev je bila obvezna.

8. Kaj se je pri vašem poslovanju spremenilo oziroma kaj je sedaj drugače kot prej?

Sprememb ni veliko, že kot s. p. smo imeli dvostavno knjigovodstvo in vsa obvezna poročanja (v intrastat, estat ...). (Križnik, 2020).

5.3.4 Intervju s podjetnikom, ki se je preoblikoval iz Miran Jezovšek s. p., v podjetje Moto Mirči, servis in trgovina d. o. o.

1. S čim se ukvarja vaše podjetje?

Prodaja motornih koles, rezervnih delov in servis motornih koles.

2. Približno koliko časa ste delovali kot s. p. – preden ste se preoblikovali?

Od 2003 do 2010, torej 7 let.

3. Zakaj ste se preoblikovali?

Svetovali so mi, da je bolj varno z vidika odgovornosti premoženja.

4. Ali se je bilo težko preoblikovati iz s. p. v d. o. o.?

Meni ni bilo težko, saj so mi zadeve uredili drugi. Drugače pa je postopek potekal nekaj časa, da so se rešili vsi dokumenti.

5. Ste pri tem potrebovali pomoč? Kdo vam je pri tem najbolj pomagal?

Potreboval sem pomoč, najbolj mi je pomagala davčna svetovalka.

6. Kaj pa sedaj, ko ste preoblikovani v d. o. o., katera oblika poslovanja vam je ljubša?

S. p. mi je boljše.

7. Menite, da ste se prav odločili in zakaj?

Zdaj je boljši pregled nad poslovanjem.

8. Kaj se je pri vašem poslovanju spremenilo oziroma kaj je sedaj drugače kot prej?

Zdaj so drugačni časi in stranke so spremenile trend nakupovanja. V teh časih je večja ponudba preko spletnih trgovin in vedno več nelojalne konkurence. (Jezovšek, 2020).

Ugotovitve

Kljub majhnemu vzorcu intervjujev lahko povzamem, da se podjetniki za preoblikovanje odločijo ob situacijah, ki jih k temu prisilijo. Vidimo, da so se za preoblikovanje odločili zaradi različnih zadev, kot so na primer: zaradi ustvarjanja znatno večjih dobičkov in posledično visokih obdavčitev, odhoda podjetnika v pokoj ter zaradi tveganja osebnega premoženja. Podjetniki se strinjajo, da je poslovanje pri d. o. o. boljše. Le eden je mnenja, da mu je bil s. p. ljubši, vendar ima sedaj boljši pregled nad poslovanjem.

6 SKLEP

Namen oziroma cilj mojega diplomskega dela je bil spoznati davčni in računovodski vidik preoblikovanja samostojnega podjetnika v družbo z omejeno odgovornostjo in s pomočjo ankete ter intervjujev raziskati mnenje samostojnih podjetnikov o preoblikovanju. Skozi diplomsko delo sem ugotovila, da preoblikovanje ni enostavno, poznati moraš postopek preoblikovanja in biti pozoren na določene roke poročanja. Preoblikovanje je priporočljivo izvesti s pomočjo pravnika oziroma svetovalca, ki se s tem dnevno ukvarja. Po mojem mnenju je zakonodaja podjetnikom zelo olajšala preoblikovanje, saj se v skladu z določili ZGD-1 lahko izvede popolnoma davčno nevtralen postopek, ki podjetnika ne bremeni.

Pri odpiranju podjetja igra veliko vlogo naš začetni finančni položaj in pričakovani dobički podjetja. Zato me je skozi diplomsko delo zanimalo, zakaj se podjetniki v večini odločijo za odpiranje pravnoorganizacijske oblike s. p., ali jim je pomemben gotovinski pretok med podjetjem in gospodinjstvom, se imajo namen preoblikovati in njihovo mnenje o preoblikovanju.

Na podlagi ankete sem pridobila odgovore na predhodno zastavljene hipoteze, ki pa niso v celoti potrjene. Zanimive informacije pa sem dobila pri intervjujih podjetnikov, ki so se že preoblikovali v d. o. o.

Moje zastavljene hipoteze so bile:

1. H1 – Podjetniki se odločajo za pravno organizacijsko obliko s. p. zaradi lažjega razpolaganja z gotovino.
2. H2 – Večina anketiranih meni, da je poslovanje pri s. p. enostavnejše in manj kompleksno.
3. H3 – Večina samostojnih podjetnikov predvideva, da je postopek preoblikovanja s. p. v d. o. o. težak, dolgotrajen in drag.

Na podlagi raziskav hipotezo 1 delno zavračam. Podjetniki so na vprašanje (številka 5) o tem, kaj je bil njihov glavni razlog za odprtje te pravnoorganizacijske oblike, v večini odgovorili, da se jim zdi pri s. p. enostavnejše poslovanje (23 %). Samo 9 % podjetnikov je kot glavni razlog navedlo prosto razpolaganje z gotovino. V povezavi na to hipotezo sem podjetnikom zastavila vprašanje številka 10, kjer me je zanimalo, ali je k odločitvi za odprtje s. p.-ja pripomoglo prosto razpolaganje gotovine med podjetjem in gospodinjstvom. Kar 73 % vprašanih je odgovorilo z

»da«. Iz tega sklepam, da lažji pretok gotovine med podjetjem in gospodinjstvom ni bil glavni razlog za odprtje s. p.-ja, je pa vsekakor pripomogel k tej odločitvi.

Hipotezo 2 v celoti potrjujem. Namreč, anketiranci so mi na vprašanje številka 14 v kar 85 % pritrdili, da je poslovanje podjetnika enostavnejše in manj kompleksno kot pri d. o. o.

Sklepam, da so podjetniki mnenja, da je pri družbi z omejeno odgovornostjo veliko omejitev. Podjetnik pri odprtju s. p.-ja ne potrebuje ustanovitvenega kapitala, lahko čisto enostavno in prosto razpolaga z denarnimi sredstvi, ustanovitev je zelo hitra in enostavna, tudi preko SPOT točke, nižji so tudi administrativni stroški.

Hipotezo 3 delno potrjujem, saj 51 % podjetnikov meni (na podlagi vprašanja 9), da je postopek preoblikovanja težak, dolgotrajen in drag. 49 % podjetnikov pa se s to trditvijo ne strinja. Rezultati tega anketnega vprašanja so si bili zelo izenačeni. To me je presenetilo, saj so podjetniki kot odgovor na vprašanje št. 12, kjer jih sprašujem, ali so seznanjeni s postopkom preoblikovanja, odgovorili, da niso seznanjeni (66 %). Tudi pri vprašanju številka 13, kjer me zanima, ali bi preoblikovanje za njih predstavljalo težavo, je kar 49 % podjetnikov odgovorilo: »ne vem«. Če dobljene rezultate združim v neko sliko, predvidevam, da anketirani po večini niso seznanjeni s postopkom preoblikovanja, saj so rezultati teh vprašanj neskladni.

Da je raziskava čim bolj optimalna, moramo pridobiti čim več odgovorov. Odgovori pridobljeni s pomočjo ankete so v večini zaprtega tipa, zaradi česar lahko pridobimo premalo izčrpne informacije. Sama sem skozi raziskavo večkrat podala vprašanje odprtega tipa, vendar se na to obliko vprašanj kar nekaj podjetnikov ni odzvalo.

Skozi diplomsko delo pa me je med drugim zanimalo tudi mnenje podjetnikov, ki so se že preoblikovali v d. o. o. Kontakt sem navezala s štirimi različnimi okoliškimi podjetniki in pridobila zanimive odgovore. Razlogi za preoblikovanje so bili med podjetniki različni, in sicer: višanje dobička in posledično večje plačevanje davka od dobička, boljši pregled nad poslovanjem, večja varnost osebnega premoženja in odhod podjetnika v pokoj. Trem podjetnikom preoblikovanje ni predstavljalo težav, saj so postopek zaupali strokovno podkovanim osebam.

Sama sem mnenja, da bi se morali samostojni podjetniki boljše pozanimati o poslovanju pri d. o. o. in se seznaniti s prednostmi ter tudi slabostmi tega poslovanja. Sklepam, da bi po seznanjenju več podjetnikov začelo razmišljati o preoblikovanju.

7 VIRI IN LITERATURA

Bajuk Mušič, A. (2017). Nekatera statusnopravna preoblikovanja samostojnega podjetnika. *IKS 05/17*, 43-49.

Bajuk Mušič, A. (2018). Statusna preoblikovanja - računovodska in davčna obravnava. *IKS 08-09/2018*, 42-53.

Bratina, B., Jovanovič, D., Podgorelec, P., & Primec, A. (2008). *Pravo družb z osnovami gospodarskega prava*. Maribor: Založniško podjetje De Vesta.

Carpe diem d.o.o., Kranj. (17. November 2019). *Računovodja.com*. Pridobljeno iz e-seminarji: Prenos dejavnosti s.p. na d.o.o. (2018): <https://www.racunovodja.com/E-seminar/PrenosDejavnostiS.P.NaD.O.O-2018>

Cepec, J., & Kovač, M. (2018). *Poslovno pravo: osnove s praktičnimi primeri*. Ljubljana: Lexpera, GV Založba.

Čok, M., Cirman, A., Prevolnik Rupel, V., Rant, V., Gabrijelčič, I., Kump, N., . . . Bartol Lesar, M. (2018). *Javne finance v Sloveniji*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta v Ljubljani.

Drobež Tomšič, M. (avgust, september 2015). Statusno preoblikovanje samostojnega podjetnika. *IKS 8-9/15*, 134-146.

e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike. (12. oktober 2019). *Kako in kje lahko ustanovite podjetje*. Pridobljeno iz e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike: <https://evem.gov.si/info/zacenjam/zelim-ustanoviti-podjetje/kako-in-kje-lahko-ustanovite-podjetje/>

e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike. (12. oktober 2019). *Zapiranje gospodarske družbe*. Pridobljeno iz e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike: <https://evem.gov.si/info/zapiram/zapiranje-gospodarske-druzbe/>

e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike. (12. oktober 2019). *Zapiranje s.p.* Pridobljeno iz e-VEM, Portal za podjetja in podjetnike: <https://evem.gov.si/info/zapiram/zapiranje-sp/>

Finančna uprava Republike Slovenije. (december 2019). *Osnove za plačilo ter zneski prispevkov za socialno varnost*. Pridobljeno iz Finančna uprava Republike Slovenije: https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/osnove_za_placilo_ter_zneski_prispevkov_za_socialno_varnost/#c6859

Finančna uprava Republike Slovenije. (september, 5. izdaja 2019). *Splošno o davku od dohodkov pravnih oseb*. Pridobljeno iz Finančna uprava Republike Slovenije: https://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Davek_od_dohodkov_pravnih_oseb/Opis/Splosno_o_DDPO.doc

Finančna uprava Republike Slovenije. (5.izdaja, junij 2018). *Brošura o dohodku iz dejavnosti*. Pridobljeno iz Finančna uprava Republike Slovenije: https://www.fu.gov.si/fileadmin/Internet/Davki_in_druge_dajatve/Podrocja/Dohodnina/Dohodek_iz_dejavnosti/Opis/Brosura_o_dohodku_iz_dejavnosti.doc

Finančna uprava Republike Slovenije. (9. izdaja marec 2018). *Prispevki za socialno varnost: Brošura o plačevanju prispevkov za socialno varnost*. Pridobljeno iz Finančna uprava Republike Slovenije: https://www.fu.gov.si/davki_in_druge_dajatve/podrocja/prispevki_za_socialno_varnost/novica/najnizja_osnova_za_obracun_prispevkov_za_socialno_varnost_za_osebe_v_delovnem_razmerju_8947/

Jezovšek, M. (28. januar 2020). Preoblikovanje podjetnika iz Miran Jezovšek s.p. v podjetje Moto Mirči, servis in trgovina d.o.o. (B. Fijavž, Izpraševalec)

Kolenc, T. (13. oktober 2019). Računovodstvo za samostojne podjetnike. *Računovodstvo za samostojne podjetnike*. Pridobljeno iz Academia d.o.o.: <https://student.academia.si/my/>

Kovač, M. (2008). *Davki od A do Ž: celovit pregled obdavčitve v Republiki Sloveniji in njihova obrazložitev z veljavno zakonodajo*. Ljubljana : Primath.

Križnik, D. (17. januar 2020). Preoblikovanje podjetja iz Kolar Janez s.p.-kleparstvo in ključavničarstvo v podjetje GREGA-JK d.o.o. (B. Fijavž, Izpraševalec)

Kukec, B. (2005). *Veliki pravni priročnik za podjetnike*. Ljubljana: Arkadija d.o.o.

Kušar, P. (12. oktober 2019). *Raziskava GEM 2018: Slovenci imamo pozitiven odnos do podjetništva*. Pridobljeno iz Zavod Mladi podjetnik, so.p.: <https://mladipodjetnik.si/novice-in-dogodki/novice/raziskava-gem-2018-slovenci-imamo-pozitiven-odnos-do-podjetnistva>

Ljubič, L. (18. januar 2020). Preoblikovanje Iz Plesni klub Lara, Lara Ljubič s.p. v Plesni klub Lara, podjetje za animacijo in ples d.o.o. (B. Fijavž, Izpraševalec)

Plačevanje prispevkov za socialno varnost za zavarovance-družbenike. (3.izdaja marec 2018). Pridobljeno iz Ministrstvo za finance, Finančni urad RS: https://www.fu.gov.si/zivljenjski_dogodki_prebivalci/obracunavanje_in_placevanje_prispevkov_za_socialno_varnost_za_zavarovanca_druzbenika/

Pušnik, D. (2011). *Davki: gradivo za 1. letnik*. Ljubljana: Zavod IRC.

Robnik, L. (2008). *Računovodstvo za samostojne podjetnike*. Ljubljana: Zavod IRC.

Slovenski računovodski standardi 2016. (1. december 2019). *Uradni list RS, št. 95/15*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2015-01-3751?sop=2015-01-3751>

Šmid, M. (16. januar 2020). Preoblikovanje iz Center okusov, Marsel Šmid s.p. v Center okusov, restavracija in kavarna d.o.o. (B. Fijavž, Izpraševalec)

Verbajs, D. (10. november 2019). Spremembe in dopolnitve Zakona o davku od dohodka pravnih oseb (ZDDPO-2R)-uporaba od 1.1.2020 naprej.

Verbajs, D. (10. november 2019). Spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini (ZDoh-2V)-uporaba za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2020.

Zakon o davčnem postopku / ZDavP-2/. (7. November 2019). *Uradni list Republike Slovenije, št.13/II*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2011-01-0553?sop=2011-01-0553>

Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb /ZDDPO-2/. (29. oktober 2019). *Uradni list RS, št. 117/06*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2006-01-5014?sop=2006-01-5014>

Zakon o delovnih razmerjih /ZDR-1/. (7. december 2019). *Uradni list RS št. 21/13*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2013-01-0784?sop=2013-01-0784>

Zakon o dohodnini /ZDoh-2/. (13. oktober 2019). *Uradni list RS št. 13/11*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/76404>

Zakon o gospodarskih družbah /ZGD-1/. (12. oktober 2019). *Uradni list RS, št. 65/09*. Pridobljeno iz Uradni list Republike Slovenije: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4291>

Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. (9. december 2019). *Zavarovanje in plačilo prispevkov po vrstah zavarovancev*. Pridobljeno iz Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje: <https://www.zpiz.si/cms/content2019/zavarovanje-in-plailo-prispevkov-po-vrstah-zavaro>

Zavod za zdravstveno zavarovanje. (10. december 2019). *Nadomestilo plače med začasno zadržanostjo od dela*. Pridobljeno iz Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije: https://zavarovanec.zzzs.si/wps/portal/portali/azos/nadomestila/nadom_place!/ut/p/z1/jZBRb4IwFIV_iw_sDXoBAbfELIyYWaLJkkVlfTFIVOiAtmk7yf79THzadMz7dm--c8_JQQQViAh65DW1XAranfY3Eu9jWKdLDP7y2fczwHk2m4av2xCeErT7CcymeQo4ildREt0HAD4it-jhj0nhNv0IQMbf7xAZt4gugGwbAV

Zeus davki in računovodstvo d.o.o. (13. oktober 2019). *Obdavčitev in dohodninska lestvica 2019*. Pridobljeno iz Zeus davki in računovodstvo d.o.o.: <http://www.racunovodski-servis-zeus.si/samostojni-podjetniki/obdavcitev-in-dohodninska-lestvica-2018>

Zupančič, M. (2019). Prenos podjetja z vidika DDV. *IKS 11/19*, 116-125.

8 PRILOGE

Priloga 1: Anketa

Priloga 1: Anketa

Kratko ime ankete: Anketa za samostojne podjetnike (S. P.)

Število vprašanj: 17

Anketa je zaključena.

Aktivna od: 27. 11. 2019

Aktivna do: 17. 1. 2020

Avtor: barby.f

Spreminjal: barby.f

Dne: 27. 11. 2019

Dne: 17. 1. 2020

Opis:

Q1 – Katerega spola ste?

- ☐ Moški
☐ Ženska

Q2 – Ali ste starejši od 50 let?

- ☐ DA
☐ NE

Q3 – Koliko časa delujete kot podjetnik?

- ☐ 0–5 let
☐ 6–10 let
☐ 11–20 let
☐ nad 21 let

Q4 – S čim se ukvarjate kot podjetnik?

Q5 – Zakaj ste se odločili za to pravnoorganizacijsko obliko? (za s. p. in ne d. o. o.)

Q6 – Ali ste kdaj razmišljali, da bi se preoblikovali v d. o. o.?

- ☐ DA
☐ NE

Q7 – Zaradi česar bi se nemudoma preoblikovali v d. o. o.?

Q8 – Bi se za preoblikovanje odločili, če bi opravljali drugačno dejavnost, kot jo dejansko opravljate?

☐ DA

☐ NE

Q9 – Ali predvidevate, da je postopek preoblikovanja podjetnika v d. o. o.

☐ težak, dolgotrajen, drag

☐ lahek, hiter, cenovno dostopen

Q10 – Ali vas je ta pravnoorganizacijska oblika (S. P.) prepričala zaradi lažjega pretoka gotovine med podjetjem in gospodinjstvom?

☐ DA

☐ NE

Q11 – Katere prednosti še ima po vašem mnenju s. p. v primerjavi z d. o. o.?

Q12 – Ali ste mogoče seznanjeni s postopkom preoblikovanja podjetnika v d. o. o.?

☐ DA

☐ NE

Q13 – Bi preoblikovanje podjetja za vas predstavljalo težavo?

☐ DA

☐ NE

☐ NE VEM

Q14 – Ali se vam zdi poslovanje kot podjetniku enostavnejše in manj kompleksno v primerjavi z d. o. o.?

☐ DA

☐ NE

Q15 – katerim poslovnim partnerjem bolj zaupate?

☐ MOŠKI

☐ ŽENSKA

Q16 – Ali kot podjetnik najdete ravnotežje med poklicnim in zasebnim življenjem?

- ☐ DA
- ☐ NE
- ☐ Včasih

Q17 – Menite, da bi kot direktor d. o. o. lažje razlikovali med poklicnim in zasebnim življenjem?

- ☐ DA
- ☐ NE